

Utorak, 24 April 2007
Svedok Bislim Zyrapi
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Svedok je pristupio Sudu
Početak u 9:01 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

Predmet broj IT-04-84-T, Tužilac protiv Ramusha Haradinaja i ostalih.

SUDIJA ORIE: Dobro jutro svima u sudnici i onima koji nam pomažu izvan sudnice. Želeo bih da vidim da li su oni dokazni predmeti o kojima smo juče razgovarali ušli u sistem ili nisu.

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Obavestili su nas da je gospođa sekretar radila na tome naporno ali da nije baš svaki dokument dobio broj. No, Gospodine Emerson da li ste spremni da unakrsno ispitujete svedoka?

ADVOKAT EMERSON: Jesam časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Zyrapi prvo će vas ispitivati advokat Emerson. Molimo vas da pomognete svedoku da pronađe pravi kanal na kome može da čuje svoj jezik. Da li me sada čujete?

SVEDOK ZYRAPI: Da.

SUDIJA ORIE: Pre nego što pozovem Gospodina Emersona da počne s unakrsnim ispitivanjem podsetiću vas da ste još uvek obavezani svečanom izjavom koju ste dali na početku svedočenja. Gospodine Emerson izvolite nastavite.

ADVOKAT EMERSON: Ako budem morao da se pozivam na dokumente koji su juče izvedeni, mi ovde imamo papirnate primerke. Mislim da časni Sud to nema. Ja sam napravio jedan izbor dokumenata na koje ću se pozivati i dao sam ono za šta mislim da je tačan broj, barem *Pravilo 65 ter* u ovoj fazi.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT EMERSON

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Gospodine Zyrapi ja ću vas ispitivati u ime Ramusha Haradinaja i počeću tako da od vas dobijem neku osnovnu hronologiju vašeg ličnog uključivanja u te događaje. Da li sam u pravu kada kažem da ste od sredine marta pa sve do 28. maja bili u Albaniji?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A onda od 28. maja pa do sredine jula bili ste na Kosovu/Kosovë putujući okolo, je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

prevodilac: molimo da se svedoku uključe oba mikrofona.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Zatim od sredine jula dobili ste položaj načelnika operativnog odeljenja, je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A da li ste pre toga imali neki službeni položaj, neku službenu titulu?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Kao što sam već juče pomenuo bio sam oficir zadužen za razvoj OVK u okviru operativne uprave.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A onda od novembra 1998. pa sve do aprila 1999. bili ste načelnik Glavnog štaba. Je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A u aprilu 1999. vratili ste se u Albaniju, je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, nakon što sam dobio drugo postavljenje.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Molim vas da se koncentrišemo na period od sredine marta, kada ste došli u Albaniju pa do 28. maja kad ste prešli na Kosovo/Kosovë. Pre svega da vas pitam ovo: rekli ste nam da ste živeli u stanu sa Naimom Malokuom i drugima. Da li je u to vreme u Albaniji postojao štab, mislim na period od sredine marta do 28. maja?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Koliko ja znam u to vreme nije postojala posebna zgrada koja bi bila korišćena u tu svrhu.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A da li je logističko odeljenje imalo neku fizičku zgradu u kojoj je bio smešteno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ljudi sa kojima sam u to vreme sarađivao živeli su na različitim lokacijama.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A sastanke su održavali u svojim stanovima i kafićima. Da li je to ono što želite da kažete Pretresnom veću?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam gde su održavali svoje sastanke. Ja sam se s njima našao samo onom prilikom kad su došli u moj stan i odveli me da obiđem razna mesta.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li ste vi imali neki službeni položaj, neku titulu pre nego što ste otišli iz Albanije?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Rekli ste nam da ste po vašem dolasku u Albaniju morali da čekate izvesno vreme pre no što vas uključe u rad Glavnog štaba. Je li to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Koliko dugo je trajao taj period čekanja?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Od sredine marta do 28. maja kada sam postao član štaba. Svo to vreme sam čekao.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Juče ste nam rekli da ste neko vreme obučavali ljudi u Albaniji. U to vreme još niste bili primljeni u OVK?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Angažovali su me u logističkom smislu, ali nisam bio dobio potvrdu od Glavnog štaba da sam prihvaćen.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Samo da to bude jasno, jer naime iz vašeg jučerašnjeg iskaza izgleda kao da je u svemu tome postojala neka vrsta organizacione formalnosti. Međutim na osnovu ovog što nam sad govorite vi ste bili u situaciji da niste bili ni u OVK ni izvan OVK, ali su vam svejedno poverili da vodite obuku. Je li to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Je li Glavni štab trebalo da odobri ulazak svih osoba u OVK ili samo onih koji su pre toga imali određeni čin ili položaj u vojsci Jugoslavije?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Glavni štab je trebalo da da svoje odobrenje samo oficirima koji su nekad služili u jugoslovenskoj vojsci.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Dakle običnim vojnicima, ljudima iz pešadije koji bi se tek tako pojavili i prijavili se kao dobrovoljci, nije trebalo nikakvo formalno odobrenje Glavnog štaba?

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Dakle, da bude jasno šta želite da kažete tim odgovorom, da običnim vojnicima, pešadincima koji nisu bili oficiri jugoslovenke vojske, Glavni štab nije trebalo da pojedinačno odobrava njihovo priključenje u OVK?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Koliko ja znam odobrenje je bilo potrebno samo za oficire, ne za druge.

SUDIJA HOEPFEL: Mislite na li na bivše oficire JNA ili OVK?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ja sam govorio o nekadašnjim oficirima JNA i drugih vojski.

SUDIJA HOEPFEL: Da, tako sam to i shvatio.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Dakle drugim rečima, morali su da vas provere. Je li to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne samo mene, već i sve druge oficire, pre no što su im dopustili da se pridruže OVK.

SUDIJA HOEPFEL: „Vas”?

ADVOKAT EMERSON: Da, ja sam pitao u množini.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ja nisam mislio konkretno samo na vas. Ali recimo, konkretno u vašem slučaju taj period čekanja je bio zato što su vas proveravali da se uvere da ste zaista pouzdani, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, naravno.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ali, iako oni nisu znali da li ste pouzdani, ipak su vas koristili za obuku. Zar vam to nije bilo čudno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ja sa obukom nisam počeo odmah. Počeo sam tek nakon što sam tamo proveo izvesno vreme.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da, ja to shvatam. Međutim rekli ste nam da vas nisu formalno primili do 28. maja kad ste otišli iz Albanije. Dakle, vi nam kažete da ste bili korišćeni za obuku iako niko još nije došao do zaključka da ste vi osoba od poverenja.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da čekao sam. Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A ko su bili ti ljudi iz Glavnog štaba?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: U to vreme članovi Glavnog štaba koje sam ja znao bili su Xhavit Haliti, Xhemal Fetahu, Ilir Konushefci, Raif Gashi. Azem Syla je takođe bio uključen u štab u to vreme.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li je međutim bilo nekih koje niste poznavali?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da bilo ih je još. Nisam ih sve znao.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li znate ko je njih odabrao za članove Glavnog štaba? Jesu li se oni sami izabrali?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam ko ih je izabrao. Ja u to vreme nisam bio tamo, međutim, kad sam tamo otišao ja sam ih sreо.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li ste ikada saznali ko je postavio te ljude za članove štaba, odnosno ko je imao to ovlašćenje da ih postavi?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Koliko ja znam Glavni štab obrazovao je LPK.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A da li znate nešto o postupku odabira članova?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne, ne znam.

SUDIJA ORIE: Da li svedok može da nam kaže šta je zapravo LPK?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: LPK je skraćenica od "Narodni pokret Kosova/Kosovë".

SUDIJA HOEPFEL: Gospodine Emerson šta je značilo to vaše pitanje da li znate nešto o procesu biranja članova? Članova čega?

ADVOKAT EMERSON: Izvinjavam se. Mislio sam na članove Glavnog štaba. Ako to nije bilo jasno, možda da ponovo postavim pitanje.

SUDIJA HOEPFEL: Nije li to isto pitanje kao ono koje ste već ranije postavili?

ADVOKAT EMERSON: Ne, ja sam pitao na osnovu koje procedure ili koji je bio postupak odabira tih ljudi.

SUDIJA HOEPFEL: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Postaviću to pitanje ponovo. Gospodine Zyrapi, da li vi znate išta o postupku po kojem su određeni pojedinci izabrani za članove Glavnog štaba i mislim sad na one pojedince koje ste vi zatekli kao članove Glavnog štaba, koje ste vi zatekli kad ste došli u martu?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Kao što sam već i ranije rekao, ne znam na koji način su ljudi birani.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Kada ste došli sredinom marta, da li je Glavni štab, koliko je vama poznato, imao efektivnu kontrolu nad onim što se dešavalo na terenu na Kosovu/Kosovë?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam ni za kakvu kontrolu u to vreme.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Termin Glavni štab kao što sam već ranije rekao, ostavlja utisak da je tu postojala neka stvarna organizacija, barem u određenom stepenu. Pitaću vas u vezi s tim. Vi ste nam, koliko vi znate, rekli da oni nisu imali neku zgradu iz koje su delovali?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Koliko ja znam nisu.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A kako bi bilo sasvim jasno, da li znate kako bi se i gde Glavni štab ikada sastajao?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam gde i kako su se sastajali.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Na temelju onog što ste vi uočili da li je ispravno reći da se radi o grupi ljudi koji sebe nazivaju Glavnim štabom, koji se sastaju u svojim stanovima ili u kafićima? Je li to tačan opis onoga što se tamo dešavalo kada ste vi tamo došli?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: U veme kad sam tamo došao, ne znam gde su se i kako sastajali. Međutim, rekao sam vam da su po mom dolasku dolazili u moj stan i vodili me na mesta na kojima smo vršili obuku.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson, jedan od poslednjih odgovora svedoka je bio da ne zna gde su se ni kako nalazili, a onda kad vi to sumirate kažete se da su se sastajali u stanovima i kafićima, a to nam svedok nije rekao. Izvolite nastavite.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li ste ikada videli ikakve dokumente u vreme dok ste bili u Albaniji?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Nikada nisam video nikakve dokumente za vreme mog boravka u Albaniji.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li ste ikada shvatili kakva je struktura tog operativnog odeljenja, kako se ono nazivalo, u to vreme ?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Tokom svog boravka u Albaniji nisam. Ja sam jedino znao za logističko odeljenje.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li je obuka koju ste vi vršili bila organizovana od odeljenja koje se zove logističko ili operativno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Tokom mog boravka tamo logistički deo je bio taj koji je bio zadužen za obuku. Ja u to vreme nisam poznavao ni jednu osobu iz operativnog odeljenja

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Neko ko se predstavio kao osoba iz logističkog odeljenja vas je zamolio da vršite obuku, je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: U to vreme taj čovek je bio iz logističkog odeljenja, on se tako predstavio i to je i radio. Zamolio me je da se uključim u obuku vojnika.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A ko je to bio?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: To je bio Xhavit Haliti, ali i Xhemal Fetahu and Ilir Konushefci.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li su i ovi drugi bili članovi logističkog odeljenja?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, koliko ja znam jesu.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Pored toga što ste se s tim ljudima sastajali u stanu i što ste radili ono što se od vas tražilo, da li ste primetili išta drugo što bi upućivalo na postojanje neke strukture koja bi mogla da se nazove logističkim odeljenjem: neke ljude, dokumenta, mesta?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Za vreme svog boravka tamo, nisam.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson da li mogu da od svedoka zatražim razjašnjenje u vezi s jednom stvari. Gospodine Zyrapi, rekli ste sledeće „nisam znao ni jednu osobu koja je bila u operativnom odeljenju u to vreme”. E sad, u vašoj izjavi iz novembra 2005. kažete „na samom početku rata, u proleće 1998. Glavni štab je bio u sastavu” i sad pominjete nekoliko imena a među njima i „Rexhep Selimi, načelnik odeljenja za vojne opracije”. Zatim kasnije kažete da su neki članovi i konkretno gospodin Selimi proveli većinu vremena na Kosovu/Kosovë. Kako da pomirim to što ste rekli u toj izjavi s ovim što vi sada kažete, da niste znali ni za jednu osobu u operativnom odeljenju s obzirom da vi dajete i ime te osobe i objašnjavate da je ona načelnik odeljenja za vojne operacije?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, kad sam u novembru 2005 davao izjavu ja sam objašnjavao pojavu i različite načine na koje su se stvari događale, neke od tih ljudi sam znao još iz Tirane/Tiranë, međutim ljude iz operativne uprave upoznao sam tek nakon što sam otišao na Kosovo/Kosovë, a ne za vreme dok sam bio u Tirani/Tiranë.

SUDIJA ORIE: Vi ste dakle dali izveštaj o događajima gledajući situaciju kakva je bila u to vreme, a ne ono što ste o njoj znali u to vreme. Hvala. Molim nastavite gospodine Emerson.

SUDIJA HOEPFEL: Mogu li ja da postavim pitanje? Gospodine Emerson, da li imate nameru da se još raspitujete u vezi s ovim procesom koji je svedok juče opisao? Možda bismo kroz to mogli da dobijemo neke dokaze o strukturi.

ADVOKAT EMERSON: Da, imam neka pitanja u vezi sa tim.

SUDIJA HOEPFEL: Da molim.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Sada ču da postavim pitanje koje se oslanja na pitanje sudske komisije Oriea. Koliko je vama poznato, za vreme dok ste bili u Albaniji, dakle od sredine marta do 28. maja jesu li neki članovi Glavnog štaba u to vreme boravili na Kosovu/Kosovë?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, ali ja nisam znao ko su oni, nisam znao imena.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li vam je poznato da su možda bili uključeni u neke borbene aktivnosti u to vreme?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne, nisam imao saznanja o tome u to vreme.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U tom vremenskom periodu postojali su džepovi u kojima je OVK bila aktivna. u različitim krajevima Kosova/Kosovë. Pored toga sami seljani su počeli da se naoružavaju, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: O tome sam samo čuo.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Čuli ste o tome. Juče ste dali neke odgovore o konkretnim akcijama, oružanim akcijama o kojima ste čuli?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: I nijedna od tih aktivnosti nije bila koordinisana od strane Glavnog štaba?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam jer nisam bio tamo.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Mogu li sada da pređem na pitanje sudske komisije Hoepfela u vezi sa nabavkom oružja? Vi ste i sami bili uključeni, kao što ste nam rekli, u kontrolu određenog oružja. Je li to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Mogu li da vas pitam sledeće: ko je od vas zatražio da to radite?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Xhavit Haliti, Xhemal Fetahu, Ilir Konushefci, Raif Gashi, su me zamolili da to činim.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: I na kakva ste to mesta odlazili da biste kontrolisali oružje?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Tražili su da idem u Tiranu/Tiranë, Elbasan/Elbasani, Dures/Durrës i Škoder/Shkodër.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Nisam bio dovoljno konkretan u svom pitanju. Da li ste odlazili u neko skladište ili nečije dvorište? Na kakva mesta ste odlazili da biste izvršili te kontrole?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: To su bile privatne lokacije. Nisu bila skladišta. Odlazio sam da prokontrolišem oružje, da vidim da li je bilo ispravno.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Kad kažete „privatne lokacije“ da li mislite u domove nekih ljudi.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li je to što ste vi gledali, da li su to bile manje količine oružja, nekih 10 do 15 komada, ili je toga bilo više, mnogo više?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Zavisilo je od slučaja. Ponekad se radilo o malim količinama a nekad čak do 50 ili 100 komada oružja.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Koja je bila najmanja količina za koju bi vas zvali da pogledate?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Koliko se ja sećam najmanja količina je bila 50 komada oružja.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Shvatam. Samo da bi bilo jasno, pre par trenutaka ste rekli da se ponekad radilo o malim količinama, a nekad čak do 50 ili 100. Da li je bilo prilika da ste pregledali mnogo manje količine oružja?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Možda je i bilo ali ne mogu da se tačno setim. Više se sećam situacija u kojima sam pregledao količine od 50 do 100 komada oružja.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li je tačno da je to vrlo često bilo polovno oružje?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ponekad je bio sakupljen assortiman različitog oružja.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li ste morali da pregledate to oružje, da utvrdite za svako pojedinačno da li funkcioniše?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da. I to su radii i drugi oficiri koji su bili sa mnom.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A ponekad ste odbijali da uzmete to oružje zato što nije bilo ispravno ili je bilo lošeg kvaliteta, ili je bilo zastarelo?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Veliki deo tog naoružanja je bio proizведен 50-ih i 60-ih godina, je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: To su bili prilično zastareli kompleti naoružanja za jednu modernu vojsku?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ali to je bilo najbolje do čega ste mogli da dođete u to vreme, je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, tako je.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson, vi ste krenuli sa ovim pitanjima o pregledu oružja o kojem nam je svedok juče govorio. Da li možete da nam date precizan izvor, na šta se vi pozivate?

ADVOKAT EMERSON: Mislite kada je reč o iskazu svedoka?

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMERSON: Bojim se da nemam tačan broj reda, ali bih možda mogao da nađem.

SUDIJA ORIE: Molim vas da mi to pronađete kako bismo to mogli da stavimo u kontekst.

ADVOKAT EMERSON: Naravno, naravno.

SUDIJA ORIE: Molim nastavite.

SUDIJA HOEPFEL: Da li možemo da shvatimo da je ta inspekcija bila neka vrsta pripreme za nabavku oružja? Jer koliko sam shvatio juče, to je bio deo procesa nabavke naoružanja. Da li sam dobro razumeo?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

SUDIJA HOEPFEL: Ja ču imati jedno pitanje u vezi s tim, ali ne želim sada da mnogo ometam ispitivanje.

ADVOKAT EMERSON: Mislim da sudija Orie ima pitanje.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Želimo da čujemo tačan izvor od vas gospodine Emerson, u vezi sa jučerašnjim iskazom svedoka,

ADVOKAT EMERSON: Da,

SUDIJA ORIE: koja je to strana i koji red. A sada molim nastavite.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Izvinjavam se samo malo, izgubio sam misao. Da li je bilo situacija kada biste uzeli oružje koje je trebalo da se popravlja i da se dovede u tehnički ispravno stanje?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne sećam se toga.

SUDIJA ORIE: Vi ste govorili o pregledu naoružanja. Da li je to oružje bilo u posedu OVK i Glavnog štaba ili je to bilo oružje koje je tek trebalo da se nabavi?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: To je bilo naoružanje koje je trebalo da se nabavi.

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC DI FAZIO: Časni Sude ako mogu da vam pomognem. Mislim da deo toga možete da nađete u transkriptu na stranama 42. i 43. jučerašnjeg pretresa.

ADVOKAT EMERSON: Da to je pasus, na neispravljenom transkriptu to je 42. i 43. strana, a posebno na 42. strani redovi 10. do 25. kada je svedok rekao da je učestvovao u naručivanju oružja i proveravao tehnički deo.

SUDIJA ORIE: Da. Želeo sam da budem siguran da li je reč „inspekcija“ bila upotrebljena i kada ste govorili o inspekciji oružja da li je to značilo proveru,

ADVOKAT EMERSON: Pre kupovine oružja. Da. I to je ono na šta se ja pozivam u transkriptu.

SUDIJA ORIE: Da sad mi je to jasno. Hvala vam, izvolite nastavite.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Želim na kratko da se pozabavim nečim što ste pomenuli u vašoj izjavi kao svedoka a i kratko ste na to aludirali u vašem iskazu, koja je bila prva prilika u kojoj ste se sreli s Ramushom Haradinajem u Tirani/Tiranë. Želeo bih da to bude što je moguće jasnije. Da li je tačno da ste se vi vratili u svoj stan u jednoj situaciji kad je gospodin Ramush Haradinaj već odlazio nakon jedne žucne rasprave sa Naimom Malokuom. Da li je to tačan opis situacije?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: On je u to vreme bio ranjen. Imao je ranu i na ruci i na nozi. Je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ruka mu je bila zamotana u zavoje i teško je hodao. Je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, koliko se sećam.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A sada prvo ovo. Vi ste juče prvo pominjali napad srpskih snaga na Glodan/Gllogjan. Da li vam je bilo poznato da je gospodin Haradinaj zadobio te povrede u jednom velikom napadu na Glodan/Gllogjan 24. marta?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne sećam se kada je to bilo, ali saznao sam od svojih kolega da su se u Glodanu/Gllogjan vodile borbe i da je on ranjen u to veme.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A da li ste od svojih kolega saznali da je on došao u Albaniju delom na lečenje a delom da bi nabavio još oružja?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Čuo sam od svojih kolega da je on došao na lečenje u Tiranu/Tiranë.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da to samo ukratko rezimiramo. Da li ste vi od Naima Malokua saznali da je osnova njihovog neslaganja bila ta što je gospodin Haradinaj rekao da ako ima obučenih vojnika u Tirani/Tiranë, da je potrebno da pomažu na Kosovu/Kosovë a ne da sede tu u Tirani /Tiranë.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Želeo bih da vidim da li možete da nam pomognete oko datuma ovog sastanka, jer u vašoj izjavi od novembra 2005. u paragrafu 8. vi ste opisali nešto što se desilo krajem aprila, odnosno početkom maja i želeo bih da vidim da li možemo malo više da se fokusiramo na to. Vi znate da je Naim Maloku kasnije otisao na Kosovo/Kosovë 21. aprila je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam tačan datum, ne sećam se. Možda je to bilo blizu tog datuma kada se on sreo sa Ramushem.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li se sećate situacije nešto malo nakon tog sastanka kada je Naim Maloku otišao do *Bajram Curria* u pripremama za odlazak na Kosovo/Kosovë?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A da li se sećate da vas je Naim zvao telefonom u Tiranu kada je bio u *Bajram Curriu* i pitao vas zašto ste vi još uvek tamo, zašto niste s njim.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne sećam se tog razgovora, ali se sećam da me je zvao iz *Bajram Curria* toga se sećam.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A da li ste vas dvojica raspravljali o tome da li treba da se vrati u Tiranu/Tiranë ili da vi treba da odete na Kosovo/Kosovë?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Znam da smo razgovarali, ali se ne sećam sadržaja tog razgovora.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U redu vi se sećate poziva, sećate se da je Naim Maloku bio u *Bajram Curriu* u vreme tog poziva. Je li to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A da li možete da povrdite da je te iste noći kada vas je pozvao telefonom Naim Maloku otišao na Kosovo/Kosovë?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne sećam se tačno vremena ni datuma ali se sećam tog telefonskog poziva.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Dozvolite da to postavimo ovako: vi prihvivate da bi 21. april mogao da bude pravi datum?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Nisam siguran kada je reč o datumu.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li možete da nam pomognete u vezi sledećeg: koliko vremena pre tog telefonskog poziva, približno, ste vi videli Ramusha Haradinaja u Tirani/Tiranë.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne sećam se toga.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Neću više da insistiram na tom pitanju. Sada želim da se pozabavim onim što ste videli kada ste ušli na Kosovo/Kosovë. Kakvo je bilo vaše shvatanje situacije i stanja organizacije u to vreme na Kosovu/Kosovë. I u tu svrhu ču da vam predočim deo iskaza koji ste dali u predmetu Limaj i pitam se da li bismo to mogli da stavimo na ekran. To je dokument 1D110714, to je početak iskaza gospodina Zyrapia, a pasus koji bi ga zamolio da pogleda je 0719. stranica 6823 pri dnu. Molim vas da pogledamo red 24. na toj stranici i da tekst pratimo odatle nadalje. Ja ču vam pročitati ovo za zapisnik. Na dnu stranice iz transkripta predmeta Limaj 6823, red 24. Vi kažete ovo "U vreme mog dolaska bile su dve aktivne zone gde su se vodile borbe i gde su bile organizovane jedinice. U to vreme to je bilo, sada moramo da pređemo na sledeću stranu " to je bila zona Drenica/Drenicë koja je bila u fazi razvoja i zona Dukađin/Dukagjini koja je bila takođe aktivna u vojnim akcijama i u razvoju." Sada ču da se koncentrišem na te dve zone. Da li su se te dve zone razvijale različito, da li su bile u različitim fazama razvoja? Da li možete da nam opišete šta se dešavalо?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da. Ove dve zone bile su u fazi razvoja, nisu bile potpuno razvijene. One su dostigle nivo organizovanih jedinica u selima i kretali su se prema

ujedinjenju komande u zoni Drenica/Drenicë. Postepeno te jedinice su počele da se strukturiraju na vojni način kao jedinice i čete i bile su sve direktno povezane sa komandom zone. Kasnije razvoj komande se nastavio u sledećem periodu.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li možete da nam kažete koji je to bio period izražen u mesecima? Kojim delom 1998. se bavimo u tom sledećem periodu. Vi kažete „One su nastavile i u sledećem periodu i u avgustu 1998. godine pojatile su se brigade. Bilo je lakše da se formiraju brigade u zoni Drenice/Drenicë.”

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson, čita se obično brže nego što se govori

ADVOKAT EMERSON: Ali oni imaju transkript za prevod.

SUDIJA ORIE: Ali ja pratim prevodioce i na drugim jezicima i to je teško za njih. Molim nastavite.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Vi ste odgovorili „One su nastavile i u sledećem periodu i u avgustu 1998 pojatile su se brigade. Bilo je lakše da se formiraju brigade u zoni Drenice/Drenicë jer su teritorije bile već podjeljene i razvoj brigada se nastavio jer u julu, avgustu, septembru smo pretrpeli mnoge ofanzive koje su bile prepreka da nastavimo sa uspostavljanjem drugih zona.” Pa to me dovodi do toga da vas pitam za zone za koje smo čuli, naime zonu Paštrik/Pashtrik. Šta možete da nam kažete o njenom razvoju?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Kada sam stigao u junu, ova zona je bila razvijena kao zona. To su bile samoorganizovane jedinice, lokalni štabovi kao što je lokalni štab u Mališevu/Malishevë koji nije bio na zavidnom nivou vojne organizacije. Ova zona je počela da se strukturiše sredinom juna. Ne znam tačno datum, ali znam da sam tokom mojih poseta ovoj zoni, u to vreme, naišao na mnoge samoorganizovane jedinice i jedinice koje nisu imale ujedinjenu komandu. Ova zona nije bila aktivna u to vreme. U junu su počele pripreme za zone i naravno u junu i julu nismo mogli da dođemo do najvišeg nivoa organizacije ovih zona. Kao što sam rekao bilo je mnogo srpskih ofanziva u junu i julu. Restrukturiranje se međutim nastavilo sledećih meseci, ali nije dostiglo željeni nivo kao što je to bio slučaj sa drugim zonama.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Kada je došlo do željenog nivoa?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Nivo brigade ili zone nije ostvaren sve do kraja rata ali u onim delovima u kojima je ostvaren niži nivo to je bilo u oktobru ili novembru. Možemo ovde da govorimo o malom objedinjenju komande, pojavi vojne strukture i onda se to nastavilo u januaru i februaru. Sa početkom kampanje NATO-a zone su se konsolidovale i bile su organizovane u vojne zone.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Prvo mogu li da vas zamolim da potvrdite da je to bila tačna procena situacije kako ste je vi shvatili u vreme kada ste ušli na Kosovo/Kosovë

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Dakle da li se može reći da su u toj fazi bile samo dve zone kao takve, dakle one koje su se mogle opisati kao zone u okviru OVK, to su bile Drenica/Drenicë i Dukađin/Dukagjini?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Kada sam to objasnio u svojoj izjavi, rekao sam da je zona Dukađin/Dukagjini bila aktivnija kada je reč o napadima.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ja vas ne kritikujem, ja samo tražim razjašnjenje. Da li možete da potvrdite da u periodu nakon što ste vi došli na Kosovo/Kosovë, dakle od 28. maja u junu i julu na Kosovu/Kosovë su bile samo dve zone koje bi se mogле opisati kao zone OVK, a to su Drenica/Drenicë i Dukađin/Dukagjini?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, u tom periodu.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: I sve do kasnijeg perioda nisu se uspostavile zone *Llap*, *Paštrik/Pashtrik* i *Karadak*. Je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da tako je, bar po mojim saznanjima te zone su formirane u kasnijem periodu.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A to u „kasnjem periodu” znači da nisu bile formirane do jeseni 1998. zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Koliko se ja sećam one nisu funkcionalne kao prave zone.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Vama je takođe postavljeno pitanje u dokaznom postupku u predmetu Milutinović u vezi sa zonama. Ja neću da citiram transkript pošto je to kratak pasus, ali za zapisnik reč je o transkriptu iz predmeta Milutinović stranice 5967, red 19. Od vas je traženo da se pozabavite položajima širom Kosova/Kosovë u periodu kad ste vi bili tamo, dakle nakon 28. maja. Postavljeno vam je sledeće pitanje „Da bismo to ispravno razumeli, da li je OVK držala celu teritoriju unutar svake zone” vi ste odgovorili „Ne, ne. Samo vrlo mali deo svake zone”. Kako da shvatim o kakvoj je situaciji ovde reč? Da li je ovo jasan odraz situacije?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, jeste.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Dakle kada govorimo o zonama, uopšteno govoreći, da li govorimo o područjima delovanja unutar kojeg su bili džepovi pod kontrolom OVK i džepovi pod srpskom kontrolom?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da bi mi bilo jasno, recite mi da li ste vi tako svatili i zonu Drenica/Drenicë?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da. Uopšteno govoreći to se odnosilo na sve zone.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: To je trebalo da bude moje sledeće pitanje. Da bi Pretresnom veću bilo jasno recite nam da li se to takođe odnosilo na zonu Dukađin/Dukagjini?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, govorim o periodu u kome sam ja bio tamo, od jula.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson, samo da bi bilo jasno. Ja imam teškoća da shvatim ovaj iskaz, jer čini mi se da se reč „zona” koristi i u geografskom smislu i u organizacionom smislu. Bilo da govorite o funkcionalanju zona ili uspostavljanju zona nešto kasnije se čini da se pozivate na zone u geografskom smislu. Tako da tu postoji barem rizik nastanka zabune.

ADVOKAT EMERSON: Da.

SUDIJA ORIE: I...

ADVOKAT EMERSON: I tu je srž analize ovog dela svedočenja, to razlikovanje između područja odgovornosti, kao geografske zone, i zone komandovanja u kojoj je bilo džepova OVK pod komandnom strukturom koja je počela da se javlja.

SUDIJA ORIE: To je vaše objašnjenje toga. Ja sam samo htio da ukažem na problem s kojim se mi suočavamo u ovom trenutku.

ADVOKAT EMERSON: Da.

SUDIJA ORIE: Izvolite nastavite.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Želim da vam iznesem jednu vrlo konkretnu sugestiju u vezi sa zonom Dukađin/Dukagjini i izložiću vam neke dokumente koji će se pojaviti kasnije u vašem iskazu. Želim da vam kažem nešto vrlo konkretno. Vi ste nam rekli da kada ste vi bili u zoni Dukađin/Dukagjini sredinom jula, područje zapadno od puta Peć/Pejë – Đakovica/Gjakovë nije bilo adekvatno integrисано u zonu Dukađin/Dukagjini i svrha vaše posete je bila da popravite tu integraciju, da je poboljšate. Je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Želim da vam sugerisem da se nastanak onog što bi se moglo opisati kao operativna zona Dukađin/Dukagjini razvio u periodu od kraja marta do avgusta sa manjim štabom u Dukađinu/Dukagjini koji je formiran krajem maja i to od komandi sela u području Glogjan/Glođana.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam za raniji period, kad su formirani, ali to je bilo približno tako.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Želim da vam konkretno sugerisem da je krajem maja jedno manje područje koje je pokrivalo jedan broj sela oko Glogjan/Glođana se ujedinilo da bi formirali štab Dukađin/Dukagjini a u taj štab nije bio uključen ni Junik na zapadu ni Jablanici/Jabllanicë na istoku.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Za taj period ne mogu da vam kažem. Mogu samo da vam kažem za period dok sam ja bio tamo.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ali vi to znate jer vam je Tužilastvo pokazalo niz dokumenata koji su pokazivali proces kojim se zona Dukađin/Dukagjini širila, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: To ne mogu da znam jer sam prvi put video ta dokumenta kada mi ih je pokazalo Tužilaštvo.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Pa za koji trenutak ćemo ih pogledati malo detaljnije. A sad ponovo želim da se vratimo na pitanje Glavnog štaba i njegovo funkcionisanje dok ste vi prvi put bili na Kosovu/Kosovë. Ako sam dobro shvatio vama su postavljena neka piranja o Glavnom štabu i tome šta je on predstavljaо u Tirani/Tiranë, a ja sada želim da vam postavim pitanja o Glavnom štabu i šta je on predstavljaо na terenu kada ste prešli na Kosovo/Kosovë, jer rekli ste nam da ste do tada već bili prihvaćeni kao pripadnik OVK. Je li to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li ste od 28. maja imali čin koji ste opisali ili zvanje koje ste opisali u okviru operativnog odeljenja?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li onda možemo da shvatimo da ste vi od tada znali malo više kako Glavni štab funkcioniše ili ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li je postojalo sedište Glavnog štaba na Kosovu/Kosovë?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Već sam rekao da kada sam ja došao štab je bio u Likovcu/Likoc...

prevodioci: Prevodilac nije siguran za ime.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: ...ali Glavni štab se selio iz mesta u mesto. Nije ostajao samo na jednom mestu. To je bilo iz razloga bezbednosti.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da bi Pretresnom veću bilo potpuno jasno, dok ste bili na Kosovu/Kosovë posle 28. maja, da li je tada čitav Glavni štab bio na Kosovu/Kosovë?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne, deo Glavnog štaba je bio na Kosovu/Kosovë, a ostatak je bio u Albaniji.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A otprilike koliko je njih bilo na Kosovu/Kosovë?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Deo Glavnog štaba je bio na Kosovu/Kosovë, kao što su bili Rexhep Selimi, Sokol Bashota, Jakup Krasniqi, Hashim Thaçi koji je ponekad bio na Kosovu/Kosovë, a ponekad je odlazio. Adem Grabovci takođe je bio na Kosovu/Kosovë.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Dali ste nam četiri imena koja su neprekidno bili na Kosovu/Kosovë i jedno je ime Hashima Thaćia koji je odlazio i dolazio. Da li je to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: I ta četvorica koji su svo vreme bili tu, da li su oni bili zajedno? Dozvolite da preformulišem pitanje, da li su se oni zajedno premeštali s mesta na mesto onako kako ste opisali, ili su se oni nalazili na različitim mestima?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Koliko se sećam, zato što sam i ja uvek bio u pokretu, zbog mojih operativnih dužnosti, znam da su članovi Glavnog štaba uvek bili u pokretu, ali nisu bili zajedno.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Imamo četiri osobe, da li imamo i četiri različita mesta?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne kažem da su se nalazili na četiri različita mesta, ali na nekoliko različitih mesta. Ne mogu da znam gde su oni tačno bili, jer sam se i ja kretao na različitim mestima.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: To mi je jasno, ali samo da bismo i mi stekli neku sliku o tome šta se dešavalо, oni su se kretali - ali ne zajedno. To je ono što nam kažete. Zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Još nije postojala zgrada štaba u Tirani/Tiranë. Da li je to tako, koliko je vama poznato?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne sećam se da je tada u Tirani/Tiranë bila zgrada koja je služila u te svrhe.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da bi to bilo jasno, da li su oni imali zgradu na Kosovu/Kosovë u kojoj se nalazio štab, da ili ne, krajem maja, početkom juna?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Krajem maja i početkom juna oni su bili u *Likoču* na teritoriji Drenice/Drenicë.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A da li su tu imali zgradu?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li je ta zgrada služila samo za Glavni štab ili i za druge stvari?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: To je bila privatna kuća.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Znači, oni su boravili u nečijoj kući. Da li je to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, u privatnoj kući. Tamo je bio Glavni štab krajem maja, početkom juna kada sam ja došao.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Vi ste rekli da koncept Glavnog štaba, titule i nazivi, to kako ste se vi i vaše kolege oslovljavali, mogli su da stvore utisak da postoji neka vrsta formalizovane vojne strukture, ali nama zapravo kažete da te četiri osobe koje su bile na Kosovu/Kosovë i putovale, da su boravile po privatnim kućama. Da li je to tačno?

TUŽILAC DI FAZIO: Ako časni Sud dozvoljava.

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC DI FAZIO: Prigovaram zbog načina kako je ovo pitanje postavljeno. Ako svedok odgovori, da su četiri osobe koje su bile na Kosovu/Kosovë putovale i boravile po privatnim kućama, onda to možda može da implicira da je utisak koji on ima o formalizovanim vojnim strukturama takođe netačan.

ADVOKAT EMERSON: Da, shvatio sam šta hoćete da kažete

TUŽILAC DI FAZIO: Nemam ništa protiv, ako gospodin . . .

ADVOKAT EMERSON: Shvatio sam šta hoćete da kažete

SUDIJA ORIE: Gospodin Emerson je shvatio i preduzeće odgovarajuće korake. Molim nastavite.

ADVOKAT EMERSON: Mislim da nam je jasno. Mislim da je bolje da postavim dodatno pitanje, a ne da svedok odgovara na ovo prethodno.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Kada su putovali da li su imali pratnju koja je bila uz Glavni štab ili su imali stražare koji su bili pri lokalnim jedinicama sela da ih prate s mesta na mesto, kao što ste vi radili kada ste obilazili zonu Dukađin/Dukagjini ?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam kako su se kretali u periodu od kraja maja do početka juna. Kao što sam rekao ja sam se sam kretao tako, a ne znam kako su drugi išli.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li to znači da ih nikad niste videli, svo vreme dok ste bili na Kosovu/Kosovë od početka maja do, recimo, kraja avgusta? Da li ste ih uopšte vi lično videli?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, video sam ih u julu u Berišama/Berishat gde je bila kuća i tamo je bila straža.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Mislim da ste ih videli polovinom jula, kada su neki od njih sa vama došli u Jablanicu/Jabllanicë. Mislim da ste nam to tako rekli, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Video sam ih pre nego što sam otišao u Jablanicu/Jabllanicë. Prvo sam išao u Berišu/Berishat a potom u Jablanicu/Jabllanicë.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li su neki od njih pošli sa vama u Jablanicu/Jabllanicë ?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li su oni putovali sa svojom zaštitnom jedinicom, ili ste koristili usluge lokalnih sela kroz koja ste prolazili da bi vas vodili s jednog mesta na drugo?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Koliko mogu da se setim Glavni štab na putu je imao pratnju nekoliko stražara, ali oni su bili deo jedinice iz Beriše/Berishe.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Bili su deo jedinice iz Beriša/Berishe. Pomenuli ste da ste ih videli u Berišama/Berishat. Tamo su bili, a čisto da znamo o čemu govorimo, to je jedan planinski predeo, zar ne? I nije blizu Drenice/Drenicë?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Tako da ste ih vi polovinom jula videli u Beriši/Berishe gde se nalazila lokalna jedinica OVK. Da li je to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li su oni svi bili zajedno kada ste ih videli na području Beriše/Berishe?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Rekli ste nam da ih je do Jablanice/Jabllanicë pratila jedna grupa vojnika koji su bili iz predela Beriša/Berishë. Da li je to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da to postavimo ovako: da li su oni pozajmili vojнике из единице у Беришама/Беришат да ih odvedu do Jablanice/Jabllanicë ?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam šta mislite pod „pozajmili“. To je u stvari bila jedinica koja je čuvala Glavni štab tamo i to je bila jedinica koja je pratila Glavni štab u Jablanicu/Jabllanicë. To je bila jedinica za bezbednost.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A gde su oni odseli u Beriši/Berishë?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: To je bila privatna kuća blizu sela Beriša/Berishë na planini Beriša/Berishe.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Želim sada da vam postavim dva konkretna pitanja a mislim da ste vi to potvrdili i u vašim izjavama kao i u vašem svedočenju ranije. Prvo, šta god da je Glavni štab htio, komandanti zona nisu tražili niti su pitali za odobrenje bilo koga iz Glavnog štaba da bi se upustili u borbene akcije tokom tog perioda. Da li je to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam za ovaj period. Mogu da govorim samo o julu mesecu.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ako uzmem period od početka juna do polovine jula, ja vam navodim imajući na umu na primer paragraf 14 vaše izjave iz novembra 2005, gde kažete da u praksi komandanti zona nisu tražili odobrenje Glavnog štaba da bi se upustili u borbene akcije. Je li to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Koliko je meni poznato u tom periodu to nije bilo potrebno.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U redu. To je sada jasno. Glavni štab nije upravljaо vojnim aktivnostima jedinica OVK tokom perioda о kome mi govorimo.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson?

ADVOKAT EMERSON: Izvinite.

SUDIJA ORIE: Imam malo poteškoća s tim kako vi prikazujete taj paragraf 14. Vi ste rekli „u praksi komandanti zona nisu tražili odobrenje“. „tražiti“ je normativni iskaz, a „u praksi“ je činjenički iskaz. Paragraf 14. po mom shvatanju, jasno govori kakva je bila norma i šta se radilo u praksi, tako da ako mešamo ta dva pojma, to nam neće pomoći da razjasnimo to pitanje. Tu se govori o teoriji, šta je trebalo da oni obezbede i šta u praksi jesu ili nisu obezbedili. Ako zamenite reč „tražiti“ rečju „obezbediti“ u svom pitanju ja više ne bih imao problem.

ADVOKAT EMERSON: Upravo gledam...

SUDIJA ORIE: Rekli ste „u praksi oni nisu tražili...“

ADVOKAT EMERSON: Izvinjavam se. Upravo gledam pitanje da bih razjasnio.

SUDIJA ORIE: To je strana 32, red 2. „U praksi komandanti zona nisu tražili“

ADVOKAT EMERSON: Izvinite, ja sam gledao u...

SUDIJA ORIE: Kad biste rekli „nisu zahtevali” - ja bih imao manje...

ADVOKAT EMERSON: Mislim da moramo da budemo načisto u pogledu toga ko je od koga tražio da nešto uradi, zato mi dozvolite da to ovako formulšem.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Glavni štab bi više voleo da bude u poziciji da daje naredbe za borbene operacije. To bi bio stav Glavnog štaba, zar ne? Molim vas da odgovorite na to pitanje.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne razumem pitanje.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Pa.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ako možete da ga ponovite.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Vi ste upotrebili određene izraze u vašoj izjavi i ja želim da vam pročitam upravo taj pasus. Vi ste rekli sledeće: „Tada, da bi mogli da izvrše važne borbene akcije snage na terenu, u teoriji, su morale da obezbede odobrenje Glavnog štaba; međutim u praksi se to nije dešavalo. Sve do kraja 1998. godine bila je očigledna činjenica da su komandanti zona imali više moći nego Glavni štab.”

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: I sad ponovo, da bi to bilo potpuno jasno, kad vi kažete „u teoriji” borbene akcije su morale da budu odobrene, šta mislite pod tim „u teoriji” da budu odobrene? Ko je odlučio da u teoriji njih treba da odobre četvorica ljudi koji putuju naokolo po Kosovu/Kosovë, kao što ste to opisali?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Naravno da je odluke trebalo da donosi Glavni štab ako je to bilo moguće.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ali u ovoj fazi konstituisanja Glavni štab nije imao dovoljno autoriteta da daje takve instrukcije, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ja ne znam šta su imali ili ne u tom periodu. Mogu samo da govorim o periodu posle jula.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ali kada u toj izjavi kažete da je to teorijski bilo potrebno, to će reći, da su borbene operacije teorijski gledano trebalo da imaju ovlašćenje Glavnog štaba, na čemu bazirate tu tvrdnju?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Moja tvrdnja se zasniva na saznanju koje imam o pravim vojskama, kako one funkcionišu, da osoblje mora da deluje na osnovu naređenja koja se izdaju od strane Glavnog štaba.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ali ovo nije u to vreme bila prava vojska, zar ne gospodine Zyrapi?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne, u to vreme to nije bila prava vojska. To je bila vojska u povoju.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da. možda će doći vreme kada će vojne akcije biti odobravane od strane Glavnog štaba, ali u ovom trenutku nije bila praksa bilo gde na Kosovu/Kosovë da se borbene akcije odobravaju od strane Glavnog štaba unapred, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Tako da u tom paragrafu postoji implicitna sugestija da je bilo nešto nepropisno u vezi sa borbenim akcijama koje su se izvodile bez ovlašćenja Glavnog štaba. Tako nešto bi moglo da se zaključi kad se pročita taj pasus, ali ja vas molim da razjasnите svoj poslednji odgovor da je od kraja maja do kraja jula, zapravo do kraja avgusta praksa na terenu bila takva. Dakle radi razjašnjenja, od kraja maja do kraja avgusta nijedna borbena opracija ili akcija nije unapred bila odobrena od strane četvorice pojedinaca koji su sebe opisivali ako pripadnike Glavnog štaba.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam ništa o tom periodu konkretno, da li su bile odobrene ili ne. Ja govorim o periodu do kraja jula 1998. godine, ne znam.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U redu. vi ste nam malo pre odgovorili i složili ste se sa mnom da Glavni štab nije unapred odobravao borbene akcije u periodu od kraja maja do jula. Da li je to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Odgovor koji sam tada dao je bio uopšten. Znam da u periodu juli - avgust nije svaka opeacija bila odobrena.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Žao mi je, ali moraćemo ovo da još dalje razjasnimo. Ja sam vas malopre pitao da potvrdite da u periodu koji mi pokrivamo sada od kraja maja nadalje nije bila praksa za bilo gde na Kosovu/Kosovë da se borbene akcije unapred odobre od strane Glavnog štaba i vi ste rekli da je to tačno. Prvo, da li je ta vaša izjava tačna u odnosu na period od kraja maja do polovine jula?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Kada sam to rekao to je bila uopštena izjava, ne samo za period maj – juli. To je odgovor koji obuhvata moje poznavanje situacije u periodu do septembra.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U redu. Znači ako zauzmem opšti stav da u periodu od maja do septembra, molim vas da potvrdite, vojne borbene akcije nisu bile odobravane unapred od strane Glavnog štaba bilo gde na Kosovu/Kosovë , da li je to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Hvala vam. Možete li da ponovite, molim vas , da nije bilo redovne komunikacije između pripadnika Glavnog štaba i komandanata zona ili nižih nivoa komande?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Koliko se sećam, od jula nadalje nije bilo redovne komunikacije između pripadnika Glavnog štaba i komandanata zona.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Vi kažete „ od jula nadalje. . . „, da bi bilo sasvim jasno, da li se to odnosi na period od kraja maja do septembra ili se samo odnosi na period od jula nadalje?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam o tom prethodnom periodu, da li su se sastajali, kako su se sastajli. Ja samo govorim o periodu kad sam ja bio tamo do septembra.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U redu. Izvinjavam se, ali postoji konfuzija u vašem odgovoru. Vi ste bili tamo od kraja maja, a ja vas pitam za period od kraja maja do

septembra. Da li možete da potvrdite da u periodu od kraja maja do septembra nije bilo redovne komunikacije između ta četiri čoveka koji su se smatali članovima Glavnog štaba i komandanata zona ili onih komandanata na nižim nivoima koji su funkcionali na nivou seoskih obrana?

SUDIJA ORIE: Nije bilo nikakvih redovnih sastanaka.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Mislim da je komunikacija između ta četiri čoveka i bilo kog od komandanata bila otežana, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da li možete da ponovite pitanje.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Izvinite. U praktičnom smislu bilo je teško kada je bila u pitanju komunikacija sa ova četiri pripadnika Glavnog štaba koji su bili na Kosovu/Kosovë?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, u to vreme bilo je teško za komunikaciju.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da bih shvatio kako je Glavni štab donosio odluke, ako su to bile odluke, jer polovina njih je bila u Tirani/Tiranë; njih četvorica su bili na Kosovu/Kosovë; a jedan je putovao između Kosova/Kosovë i Tirane/Tiranë. Koliko je vama poznato, da li su se oni u ovom periodu ikada sastajali da bi donosili odluke?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Mislim da u tom periodu članovi štaba nisu mogli da se redovno sastaju,

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Zapravo...

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: i da donose odluke.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Na osnovu vašeg iskustva, dosta toga što ste rekli o tome kako se armije ponašaju je bazirano na vašem iskustvu o radu jedne vojske, ali nazivati ovo telo Glavnim štabom, kada se ne sastaju redovno, ne donose odluke i nemaju efektivnu moć da odobre borbene akcije, ne mogu da komuniciraju sa komandantima na terenu i sele se iz kuće u kuću, to ne može da se smatra Glavnim štabom u bilo kom značenju te reči, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: U periodu o kome govorimo deo štaba je bio na Kosovu/Kosovë a deo izvan Kosova/Kosovë, tako da je bilo vrlo teško da se sastanu i da donose jedinstvene odluke.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: On nije funkcionalao kao Glavni štab u smislu kako se taj izraz razume u vojnim strukturama u koje ste vi ranije bili uključeni u okviru regularnih armija, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, on nije funkcionalao u pravom smislu te reči. U normalnim vojskama Glavni štab mora da ima mogućnost da komunicira sa trupama i komandantima. Ali ovo je bila vojska koja je bila u povoju, koja se tek razvijala, tako da nije bilo mogućnosti da se sve ovo sprovodi.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: To je upravo ono što sam htio da vas pitam, jer termin "u povoju" su koristili i drugi vojni svedoci. Vaš zadatak je bio, kad ste došli, da probate da unesete malo organizacije u ono što se dešavalo na terenu. Da li je to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A u stari prava situacija na terenu, a molim vas da to potvrdite, je da je bilo grupa ljudi sa oružjem koji su se nazivali OVK koji su u početku bili organizovani prvenstveno po selima?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, tokom moje posete, da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: I vrlo često osoba koja je bila glavna u selu bila je birana za komandanta OVK za to selo. Je li to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da bilo je takvih slučajeva.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: To je bilo prilično uobičajeno, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da u onom periodu o kojem ja nešto znam.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ljudi bi sakupili delove uniforme koje su imali pri ruci, prikupili bi oružje koje su ili imali, ili su ga prokrijumčarili iz Albanije i pokušali su da se nazovu vojskom, u tom vremenskom periodu?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, u tom periodu.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: I zatim postepeno u nekim krajevima se nastojalo da se okupe sva ta sela po neku vrstu koordinirane komande?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, ja govorim o periodu od juna, jula pa nadalje.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da. Ja ču konkretno da vam sugerisem da se tek 23. juna formiralo nešto što bi se s pravom moglo nazvati operativna zona Dukađin/Dukagjini i to tako što su se ljudi okupili i saglasili da budu deo zajedničke komande?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam ništa o ranijem periodu, niti o junu. Ja ovde govorim o periodu koji počinje s julom. Možda je bilo kako ste rekli, ali ja o tome nisam informisan.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ali u suštini vi i drugi ste nastojali da pomognete onome što su zapravo bile spontane grupe seljana koje su se okupile i organizovale i nastojali ste da ih organizujete i koordinirate u neku vrstu strukture koja bi mogla da funkcioniše kao kohezivna snaga; je li to tačno, za vreme tog perioda?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ovo što ču sad da kažem ne mislim nedobronamerino, gospodine Zyrapi, ali vas molim da odgovorite na pitanje što objektivnije možete. Deo tog procesa formiranja te strukture uključivao je i davanje prilično grandioznih naziva tim organizacijama kao što je Glavni štab, načelnik za operativno delovanje, za logistiku a svi ti nazivi su bili pozajmljeni iz pravih vojski, to sve nije imalo nikakve veze sa stvarnom situacijom na terenu?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: U periodu o kojem mi govorimo, a to je period juni - juli, sve je to postojalo, ali je vojska tek bila u razvojnoj fazi.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da. Međutim, ono što vam ja konkretno sugerisem je da je deo tog procesa da se okupe ta sela u neku armiju bio i to da se tim grupama daju titule koje zvuče kao da je reč o pravoj armiji, na primer Glavni štab. Ali kad bi se to poredilo sa situacijom na terenu, nešto tako nije postojalo, na primer Glavni štab?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: U periodu koga se ja sećam to se nazivalo Glavni štab. Međutim ako to uporedite sa glavnim štabom neke prave vojske, to poređenje ne bi bilo adekvatno, jer kao što sam već rekao to je bila vojska u formiranju.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: I konačno, još jedno pitanje o ovome pre pauze, Pitaću vas još jedanput: davanje titula ljudima bilo je deo procesa u kome su i oni sami i svet trebalo da budu uvereni da je to jedna armija, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Namera je bila da s oformi jedna prava, regularna vojska nalik na sve druge vojske.

ADVOKAT EMERSON: Da. Hvala vam.

ADVOKAT EMERSON: Da li je ovo odgovarajući trenutak za pauzu ?

SUDIJA ORIE: Da, gospodine Emerson, imaćemo pauzu, gospodine Zyrapi, ali će prvo da zamolim gospodu sudsku službenicu da vas isprati iz sudnice. Imaćemo pauzu od skoro pola sata.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Gospodine Di Fazio, kao uvek, brinu me dokazni predmeti. Naime, sada govorim o izjavi iz novembra u kojoj ima nekoliko aneksa koji su na albanskem. Hoću posebno da skrenem vašu pažnju na dokumente...

TUŽILAC DI FAZIO: Anekse.

SUDIJA ORIE: ...koji se pominju, nekoliko pragrafa, na primer u paragrafu 33. pominje se nekoliko dokumenata. Poslednji dokumenti koji su priloženi su svi na albanskem. Koliko ja znam, engleska verzija ove izjave je ona koja je izvorno uneta u spis i koju je potpisao svedok. Neki prilози су na engleskom a neki na albanskem. Ako pogledam u naš elektronski sistem, prevod je na albanskem i on nema te priloge. Što znači da neki od priloženih dokumenata, barem ovaj poslednji postoji na albanskem, ali ne i na engleskom. Ako Pretresno veće treba da ocenjuje ove priloge onda bi radije da ih ima na engleskom.

TUŽILAC DI FAZIO: Da.

SUDIJA ORIE: A ja ih ne vidim priložene u prevedenoj verziji.

TUŽILAC DI FAZIO: Verovatno su nehotice odstranjeni iz kompleta, ali svakako će pokušati da sredim da Pretresno veće dobije prevode.

SUDIJA ORIE: Tako da možemo da imamo uvid u njih.

TUŽILAC DI FAZIO: Izvinjavam se zbog toga. To neće biti problem. Mislim da to možemo brzo da uradimo.

SUDIJA ORIE: Jer, vidim da je prevod od 16 stranica, izvinite 15 strnica, a original koji je na engleskom je 26 stranica.

TUŽILAC DI FAZIO: Postaraću se da se to reši.

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC DI FAZIO: Poslaćemo to odmah. Ako ne do kraja današnjeg dana, onda sutra, da li je to u redu?

SUDIJA ORIE: Pa ako završite.

TUŽILAC DI FAZIO: Nastojaću da to bude sređeno.

SUDIJA ORIE: Molim vas da to sredite pre završetka svedočenja ovog svedoka.

TUŽILAC DI FAZIO: Svakako.

SUDIJA ORIE: Imaćemo pauzu do 11:05 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson, možete da nastavite.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Imam još par pitanja na ovu temu Glavnog štaba. Pre svega želim da vas pitam za neka imena kako bi to ušlo u zapisnik. Azem Syla je bio glavni komandant, ili osoba koja je sebe opisivala kao da je na čelu Glavnog štaba u vreme kad ste vi došli na Kosovo/Kosovë ?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: To sam saznao u julu kad su me postavili za načelnika operativne uprave Glavnog štaba, naime da je Azem Syla bio komandant Glavnog štaba.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li mogu sada da vam navedem jedan broj drugih imena tako da za svakog proverimo da li je bio član grupe koja se u to vreme nazivala Glavni štab?

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson, imamo paragraf 15. iskaza iz novembra.

ADVOKAT EMERSON: Da, razumem.

SUDIJA ORIE: Jer ono što sam čuo do sada je približno isto.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li mogu da to uradim ukratko. Hashim Thaçi je bio jedan od njih Je li tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Rexhep Selimi?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Jakup Krasniqi?
SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Sokol Bashota?
SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A Xhavit Haliti?
SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Sva ta imena bila su vam poznata kao imena ljudi koji su članovi Glavnog štaba?
SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Bio je tamo i Kadri Veseli, koga sam poznavao.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Recite mi molim vas da li je neko od ovih ljudi imao ikakvo prethodno vojno iskustvo kao oficir u nekoj armiji?
SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne, niko od ovih ljudi nije imao nikakvo prethodno vojno iskustvo kao oficir u armiji.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Takozvani Glavni štab je bio sastavljen od osoba koje nisu imale prethodno vojno iskustvo?
SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A Azem Syla je ranije bio univerzitetski profesor na Univezitetu u Prištini/Prishtinë. Je li tačno?
SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam šta je on pre radio.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ja ču vam reći da su Hashim Thaçi i Rexhep Selimi bili studenti. Je li tačno?
SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ni to mi nije poznato.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li znate za ikoga od njih šta je ranije radio?
SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Još jedno pitanje na temu organizacije. Da li možete da potvrdite da niko u OVK nikada nije primao platu?
SUDIJA ORIE: Po onome što je meni poznato u vreme kad sam se pridružio, oni nisu primali nikakve plate, nisu bili plaćeni.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li je to isto tako bilo i nadalje?
SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da se vratimo sada na vas i na vaše učešće. Rekli ste nam da ste po dolasku obilažili razna sela i položaje kako biste proverili kako se oružje koristi i kako se ljudi organizuju. Je li tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li je generalno govoreći ispravno ako kažemo da ste naišli na prilično loš nivo vojne organizacije?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Sada ću da vam pročitam deo vašeg svedočenja iz predmeta Limaj. Pročitaću jer je to kratko, a nalazi se na stranici 6834, red 21. Govorite o mesecima junu i julu 1998. I kažete ovo: „U to vreme moje posete jedinicama su bile prilično kratke. Ja nemam puna saznanja o tome kako su bili organizovani, ne samo kad je reč o tom konkretnom području, Lapušniku/Llapushnik, već i u odnosu na druga područja.”

Molim vas da potvrdite da li ovo tačno odražava ono čega se vi sećate?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Vi ste se dakle prilično brzo kretali s jednog mesta na drugo.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ponekad biste tek sat ili dva proveli na jednoj lokaciji

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne sećam se koliko sam vremena provodio na tim mestima.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Kao što ste nam rekli u određenom trenutku ste ortišli na područje Dukađin/Dukagjini i u Jablanicu/Jabllanicë.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Želeo bih da sada zastanemo s pričom kad je reč o vašem sudelovanju i da pogledamo neke od dokumenata za koje je Tužilaštvo od vas tražilo da ih prepozname i komentarišete, a oni prethode periodu u kom ste vi došli u Jablanicu /Jabllanicë. Drugim rečima bave se razvojem struktura na tom području tokom juna i početkom jula. Mogu li da vas zamolim da se svedoku da primerak žute fascikle koji kako mi se čini sudije već imaju na stolu.

SUDIJA ORIE: Dobili smo ih. Trenutak molim.

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson, zamolio sam gospođu sekretar koja je većini dokumenta dodelila broj da nam kaže koji su dokumenti koji su već u sistemu tako da vas molim da jasno najavite o kojem broju dokumenta se radi kako bi sekretar mogla da nam kaže koji je privremeni broj dodelila tom dokumentu.

ADVOKAT EMERSON: Da.

SUDIJA ORIE: Molim.

ADVOKAT EMERSON: Ako bacite pogled na index, recimo ono što stoji pod 1, 2, i 3...

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMERSON: ...videćete da je identifikacioni broj dokumenta već dodeljen.

SUDIJA ORIE: Da, vidim.

ADVOKAT EMERSON: Možda je došlo...

SUDIJA ORIE: Pogledajmo onda da li je sekretarka dodelila broj. Ona će da utvrdi da li ima još nekih privremenih brojeva dokaznih predmeta.

ADVOKAT EMERSON: Ostali brojevi su uneti i ažurirani su na stanje kakvo je bilo jutros.

SUDIJA ORIE: Da. Molim nastavite.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Prvi dokument u tabulatoru 1. koji, ispravite me ako grešim, već ima broj dokaznog predmeta P126, a dokument identifikujemo kao 1D111033. Albanski dokazni predmet je P126, a engleski prevod je 1D111033 do 1037. E sad, pre svega gospodine Zyrapi, ako pogledate zadnju stranu albanskog originala, da li vidite reč „Kompjuteri” ?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li se tu misli na zapisničara?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da on je bio zadužen za zapisnike.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: I vidimo da je ovaj grubi zapisnik pisan sličnim rukopisom. Jedan broj dokumenata je u tom rukopisu, kako mi se čini. Je li tako? Morate da nam date odgovor naglas?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Hvala. Dakle to je zapisnik sa sastanka koji je vođen 8. juna 1998. Ima jedan mali pasus u vezi kog želim da vas pitam, na albanskom na dnu prednje strane pominje se Rastavica/Rastavicë, a na engleskom na jednoj trećini do kraja teksta. Da li vidite da se tu pominje Rastavica/Rastavicë gde se kaže da je *Banda e Madha* palo. „Da pokušavaju da uđu peške odeveni u naše uniforme”

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Jeste li vi tokom vaših putovanja ikada došli u situaciju da znate da se srpske snage presvlače u uniforme OVK?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne, ne u tom periodu. Nemam nikakve informacije u vezi s ovim događajem jer nisam bio tamo.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Shvatam, ali ja vas pitam uopšteno: da li je to nešto što ste vi saznali da se dešavalo bilo kada?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da. Čuo sam za to.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li možete da nam pomognete i da nam kažete kada ste prvi put čuli da se srpske snage oblače u uniforme OVK?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne sećam se tačno vremena. Međutim od početka mog sudeovanja, od jula, čuo sam da su oblačili uniforme OVK.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ali vi ste u to bili uključeni od kraja maja gospodine Zyrapi, a ne od jula. Jesam li u pravu?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ja sam rekao da sam za to čuo u tom periodu. Ne sećam se da sam u maju to čuo, jer zaista sam tek krajem maja ušao na Kosovo/Kosovë .

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Jer vi svaki čas kažete od kad sam počeo sa svojom aktivnošću od jula nadalje, a koliko sam ja shvatio vaš iskaz vi ste ušli na Kosovo/Kosovë 28. maja , zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da. Na Kosovo/Kosovë sam došao 28. maja, međutim kao oficir u operativnom odeljenju, tek od jula nadalje počeo sam da više saznam o stanju stvari.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Dakle vi ste tek u julu po rvi put čuli priče o tome da se srpske snage preoblače u uniforme OVK?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, ako se tačno sećam. Ne mogu baš da budem precizan, ali se sećam da kada sam obilazio zone da sam čuo takve priče.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Hvala. Pogledajmo sada dokument.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson.

ADVOKAT EMERSON: Ja se izvinjavam.

SUDIJA ORIE: Vi ste s pravom često nastojali da utvrđite izvore informacija i saznanja svedoka.

ADVOKAT EMERSON: Da.

SUDIJA ORIE: Molim vas da to učinite i da utvrđite detaljnije koji su to konkretni događaji bili na osnovu čega je svedok saznao za to.

ADVOKAT EMERSON: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li možete da nam kažete na koji način ste došli do saznanja da je bilo određenih prilika u kojima su srpske snage oblačile uniforme OVK? Ko vam je to rekao? Kako ste to otkrili? Da li ste to sami videli?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: To sam saznavao tokom poseta jedinicama u zonama, ali takođe i tokom borbe kada sam bio u Orahovcu/Rahovec. Video sam svojim očima srpske jedinice, ne sećam se da li su bile jedinice policije ili vojske, kako nose albanske narodne kape i tako su došli na liniju fronta gde su se nalazile odbrambene jedinice OVK.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Pored tog događaja koji ste sami videli, rekli ste da ste za to saznavali dok ste obilazili različite položaje. Da li možete da nam kažete ko bi vam obično to rekao, kad ste obilazili jedinice, ko vam je rekao da su srpske jedinice nosile uniforme OVK?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: U ovom trenutku ne mogu da se setim.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Uopšteno govoreći, da li bi vam to obično rekli drugi pripadnici OVK?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Generalno govoreći, da li bi vam oni opisivali te događaje koji su se desili na njihovim područjima?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Pored tog događaja u Orahovcu/Rahovec, da li se sećate još nekog konkretnog događaja kad ste došli do takvih saznanja, bilo da se sećate lokacije, datuma ili i jednog i drugog?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne sećam se ni datuma ni mesta, ali znam da sam čuo za takve priče.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U redu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Zyrapi da li možete da nam kažete kad ste otišli u Orahovac/Rahovec kada je to tačno bilo, kada ste videli da su srpske snage nosile albanske nacionalne kape?

SVEDOK ZYRAPI: Do toga je došlo kad su izbile borbe u Orahovcu/Rahovec, kad sam došao tamo iz Dukadića/Dukagjini i organizovao odbranu položaja OVK od Orahovca /Rahovec prema Mališevu/Malishevë. Tom prilikom sam video to što sam upravo opisao na putu za Mališevo/Malishevë.

SUDIJA ORIE: Da li možete da nam navedete mesec ili datum?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Biloje to u julu, ali tačnog datuma ne mogu da se setim.

SUDIJA ORIE: Hvala. Molim nastavite gospodine Emerson.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Samo da bi bilo jasno. Vi ste nam rekli da kad ste otišli iz Glodana/Gllogjan da ste išli do Jablanice/Jabllanicë a zatim su vas pozvali u Orahovac/Rahovec kako biste videli borbe koje su se tamo odvijale. Je li to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, iz Glodana/Gllogjan sam otišao u Jablanicu/Jabllanicë gde me je Lahi Brahimaj čekao i odатле smo zajedno otišli u Orahovac/Rahovec.

SUDIJA ORIE: Da li je to bila ista ona prilika kada ste dobili uputstva Glavnog štaba da tamo odete? Molim nastavite.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Dakle da to potpuno razjasnimo, događaj kome ste prisustvovali je bio sredinom jula?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne sećam se. Moglo je biti u drugoj polovini jula ili krajem jula. Stvarno ne mogu da se setim tačnog datuma kada sam video da se to dogodilo.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Molim da onda pogledate dokument u tabulatoru 2. u ovoj fascikli. Na albanskom je to tabulator 3, oprostite 2, u kome prvo imamo albanski tekst a zatim engleski. Za zapisnik, to je dokazni predmet P129 na albanskom, a engleski

prevod je 1D111033 do 1041. Gospodine Zyrapi, gledajući albansku verziju videćete da se radi o istom zapisničaru, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne vidim da se radi o istoj osobi.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U tom slučaju neću da komentarišem rukopis. Da li možete da potvrdite da je ovde zabeležen sastanak Glodianskog štaba u Glođanima/Gllogjan 13. juna? Pogledajte vrh dokumenta, mislim da je to jasno, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, ovde piše da je to sastanak Glodianskog/Gllogjan štaba.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ako pogledate drugu stranu ovog dokumenta, tamo ćete naći zapis za HA, to je neki H. Abazi prema onome što je zapisničar napisao. U engleskom prevodu stoji: „Koliko ja shvatam prvi korak bi trebalo da bude konsolidacija” časni Sude, ja gledam dno stranice 1. engleskog prevoda. Samo da ponovim HA kaže. „Koliko ja shvatam prvi korak bi trebalo da bude konsolidacija. Drugi je stvaranje podzone u okviru zone Dukađin/Dukagjini. „A onda RH odgovarajući kaže i ovaj deo je nečitak. „RH je za kordinaciju, za stvaranje jedinstvenog upravnog tela. Ako nastavimo ovako uz mnoštvo štabova, biće teško” Da li vidite taj pasus?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da. Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U vašoj izjavi iz aprila 2007. stranica 12, paragraf 3. pročitaću vam komentar koji iznosite u vezi s tim, rekli ste ovo, citiram: „Ovaj dokument upućuje na to da su lokalni štabovi delovali nazavisno ali da su želeli da uspostave koordinaciju i da se ujedine u veće zone. Ovaj dokument sadrži predlog da se stvori jedno telo, odnosno da se uvedu drugi oblici rukovođenja novoujedinjenim seoskim štabovima. Takvi su sastanci bili uobičajeni u mnogim delovima Kosova/Kosovë, a posebni štabovi koji su delovali nezavisno sastajali su se kako bi razmotrili konsolidaciju, odnosno stvaranje jednog rukovodećeg tela za razne štabove.”

SUDIJA ORIE: Stanimo ovde.

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Molim nastavite, gospodine Emerson.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Pročitao sam vam deo vaše vlastite izjave u kojoj komentarišete ovaj dokument. Da li mogu na osnovu ovog, gospodine Zyrapi, da zaključim da ste vi ovaj dokument smatali jednim primerom pojave koju ste videli i u drugim područjima gde su seoske komande nastojale početkom juna, ovde je reč o 13. junu, da se okupe pod koordiniranom komandom?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da bismo ilustrovali ovo što smo sada rekli pogledajmo dokument pod tabulatorom 3.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson.

ADVOKAT EMERSON: Izvinite.

SUDIJA ORIE: Pre nego što to učinimo, sekretarica bi želela da nešto kaže o onome što se nalazi u tabulatoru 2, što je P129. Jedan trenutak, molim.

(Pretresno veće i Sekretariat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Sekretarica nam skreće pažnju na sledeće, gospodine Emerson. Ovi zapisnici su na dve strane, a stoji "engleski prevod 1D11/1033," a prevod nije priključen albanskom originalu i vrlo verovatno je deo dokumenta 147 po Pravilu 65 ter. Prema tome došlo je do izvesne zbrke u pogledu engleskog prevoda, to jest, odakle je on i da li nije deo nekog većeg dokumenta. Voleo bih da se to razjasni.

ADVOKAT EMERSON: Ja znam odgovor,

SUDIJA ORIE: Da?

ADVOKAT EMERSON: Ispravite me ako nisam u pravu. Tužilaštvo je kreiralo dokument koji je bio jedan jedinstveni dokument u kome su bili prevodi svih dokumenata koji su predloženi gospodinu Zyrapiu. Stoga, da bi to sve zajedno bilo koherentnije napravljen je jedan izvod iz onoga što su bili prevodi svih dokumenata i upravo taj identifikacioni broj koji sam vam ja dao 1D111033 do 1041 je identifikacioni broj Odbrane tog ukupnog transkripta i relevantnih strana.

SUDIJA ORIE: Mislim da bi onda bilo najbolje da tu stranicu na kojoj imamo prevod ovog dokumenta, zapisnika sa sastanka održanog 13. juna, priključimo uz original.

ADVOKAT EMERSON: Da.

SUDIJA ORIE: Kako bismo ih imali zajedno.

ADVOKAT EMERSON: Fizički mi ih imamo zajedno u fascikli.

SUDIJA ORIE: Da, Hvala vam na ovom objašnjenju.

ADVOKAT EMERSON: Što se tiče sistema, očigledno je da tu može nešto da se učini, a mislim da je najprikladnije da se to uradi kad svedok završi svedočenje.

SUDIJA ORIE: Da.

(Pretresno veće i Sekretariat se savetuju)

SUDIJA ORIE: U redu. Hvala vam za ovo objašnjenje, gospodine Emerson. Molim nastavite.

ADVOKAT EMERSON: Dakle iza tabulatora 3, oprostite, ja sam upravo želeo da pređem na pitanje koje ilustruje ono što ste vi upravo govorili a to je da su čak i u okviru zone Dukađin/Dukagjini postojale različite komande koje su delovale nezavisno jedna od druge. dakle pogledajmo tabulator broj 3. Mislim da tamo na albanskom imamo prevod toga. To je

dokazni predmet P128. Nadam se da sam u pravu kad kažem da je engleski prevod ovog direktno povezan s originalom u sistemu.

SUDIJA ORIE: To ćemo proveriti.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li možete da potvrdite gospodine Zyrapi da je ovo naređenje od prethodnog dana u odnosu na zapisnik koji ste upravo gledali, od 12. juna 1998. iz komande u Kruševcu/Kryshec? Da li možete da nam to potvrdite?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, to je naređenje.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A da li je to naređenje komandanta u Kruševcu/Kryshec?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ovde se kaže „U skladu sa naređenjem koje je izdato od strane lokalnog štaba u Istiniću/Isniq, a upućeno je štabu odbrane u Kruševcu/Kryshec.”

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A da li možete da nam prevedete prvi red u gornjem levom uglu dokumenta?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: „Štab odbrane Kruševac/Kryshec.”

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da bismo shvatili o čemu je reč, reč je o dokumentu koji je lokalni štab u Istiniću/Isniq uputio štabu odbrane u Kruševcu/Kryshec?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Na osnovu onog što ja vidim ovde u ovom dokumentu, to je naređenje lokalnog štaba u Istiniću/Isniq upućeno štabu odbrane u Kruševcu/Kryshec.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da bi to bilo potpuno jasno, vi pravite razliku između Istinića/Isniqa i Rznića/Irzniq, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, Rznić/Irzniq je jedno drugo selo.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Istinić/Isniq je nešto dalje na sever, duž puta, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, ako idete od Đakovice/Gjakovë onda skrenete na zapad prema Peći/Pejë.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: To je južno od Peći/Pejë. Između Peći/Pejë i Dečana/Deçan, zar ne, Istinić/Isniq se tu nalazi?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Još uvek je to u okviru zone Dukađin/Dukagjini, je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ali ovde imamo naređenje koje je potpisao lokalni komandant a siguran sam da vi možete da potvrdite da to nije potpisao Ramush Haradinaj?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ovo naređenje nije potpisao Ramush.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da sad stvar malo obrnemo, molim.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson.

ADVOKAT EMERSON: Oprostite.

SUDIJA ORIE: Ako na ekranu sad pogledam P128 i ako kliknem na „prevod izvornih priloga” koji nosi broj 1D11/1057, ako na to kliknem moj ekran ostaje potpuno prazan. Da li možete da proverite da je engleski prevod pridodat i da je u sistemu?

ADVOKAT EMERSON: Na našem kompjuteru nije tako.

SUDIJA ORIE: Onda je u pitanju moj kompjuter.

(*Pretresno veće i Sekretariat se savetuju*)

ADVOKAT EMERSON: Možda je... ne znam. Da li imate na ekranu verziju na BHS-u, na albanskom ili engleskom?

SUDIJA ORIE: Ali ako tražite prevod, dobijate drugi dokument.

ADVOKAT EMERSON: Kod nas se pojavljuje na ekranu.

SUDIJA ORIE: U redu to je moj problem. Molim nastavite.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li možete da nam pokažete tabulator 4. molim. Na njemu bih želeo da se malo više zadržim. Da li mogu odmah direktno da kažem časni Sude da postoje dve verzije zapisnika sa ovog sastanka, radna verzija a zatim detaljna, otkucana verzija koju će prikazati na ekranu za par trenutaka. Ali to je važan momenat i vrlo je važno da pogledamo oba zapisnika i mislim da ih je svedok pogledao i to je naveo u svojim izjavama. Gospodine Zyrapi, zamolio vas da se nakratko upoznate s ovim dokumentom. Vi ste ih već ranije videli i komentarisali. To je sastanak, ja bih rekao vrlo važan sastanak, od 23. juna u štabu operativne zone Dukađin/Dukagjini ili tačnije to je sastanak na kome je osnovan štab za operativno područje Dukađin/Dukagjini.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da. Pogledao sam ga.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Želeo bih da vam predočim neke pasuse iz prevoda. Teško mi je da nađem te pasuse na albanskem zbog načina na koji je vođen zapisnik, pa nema ovih brojeva linija, ali će to da pročitam detaljno u prevodu. Ako vi primetite neke netačnosti u prevodu skrenite nam pažnju. U svakom slučaju to je dokazni predmet Tužilaštva. Časni Sude koristićemo verziju na engleskom. Vidimo datum ovog sastanka, da li to možete da potvrdite gospodine Zyrapi, na samom dnu strane, to je poslednji red i u verziji na albanskem i u verziji na engleskom vidi se da je to sastanak održan u Jablanici/Jabllanicë 23. juna.

SUDIJA ORIE: Da, tako piše ovde.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U redu. Želim da vam pročitam samo neke pasuse i reći će Pretresnom veću na koje pasuse se pozivam. Polazeći od strane 1. odmah na početku je „R. Haradinaj: objasnio je organizacionu strukturu područja nadležnosti štaba područja Dukađin/Dukagjini, do sada podeljenog u šest podzona. Svrha sastanka: koordinirano učešće, razmena iskustava, organizovanje jedinstvene komande”. Da li to vidite?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Pogledajte sada nešto dalje i videćete ime Salih Veseli. Da li znate ko je Salih Veseli?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li možete da nam kažete ko je on?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Pa recite.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Salih Veseli jebio jedan od oficira bivše JNA i kada sam otišao u područje Dukađin/Dukagjini u julu tamo sam se sreo s njim. On je bio načelnik štaba operativne zone Dukađin/Dukagjini.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Dakle to je bilo sredinom jula?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da se sada vratimo na 23. juni. Pored imena Salih Veseli stoji sledeće: „Ljudi koji su bliži su oni koji se međuosobno razumeju. Mi smo uradili nešto jako važno. Nijedna vojska nikad nije tako nešto uradila.” Onda ovaj deo „Neke operacije se moraju obaviti. To može da se uradi dok se ujedinjuju snage i vođe.” I onda malo dalje, kaže „Mislim da moramo da se reorganizujemo.” Da li to vidite?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Nešto dalje pominje se ime Major Salih gde on kaže: „Major Salih je pročitao naređenje o mobilizaciji od 15. juna.” Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A zatim u zapisniku piše „Ja sam za formiranje operativnog štaba za područje Dukađin/Dukagjini tako da budemo jedna komanda pod jednim krovom. Ako kombinujemo snage zadaćemo moćan udarac neprijatelju.” Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Zatim se pojavljuje ime Rrustem Teta. Da li to vidite?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Nekoliko redova niže on kaže „po mom mišljenju” i te reči su podvučene, da li to vidite?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: On kaže „po mom mišljenju snage su slabo konsolidovane.” Da li to vidite?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: I nekoliko redova niže on kaže „da bismo napredovali potrebna nam je koordinacija, jedinstvena komanda. Vidim da su i vojnici zadovoljniji. Danas nije vreme za činove već samo za borbu protiv neprijatelja. Načinili smo korak napred kada smo formirali štab Dukađin/Dukagjini.” Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li se sećate da sam vam ranije sugerisao da je prvobitno postojao mnogo manji štab Dukađin/Dukagjini oko Glođana/Gllogjan i da se sve do 23. juna nije stvoreno ono što je postalo poznato kao operativni štab Dukađin/Dukagjini. Dakle tek tad je svoren operativni štab Dukađin/Dukagjini za šire područje. Da li se sećate da sam vam izneo tu sugestiju?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Molim vas da imate tu sugestiju na umu dok budemo gledali ovaj zapisnik, jer ono šta ja želim da vam sugerisem je da to pokazuje da je ovaj zapisnik bio sa sastanka na kome je jedna mnoga organizacija spojila s ostalima u Jablanici/Jabllanicë i pretvorila u jednu jedinstvenu veću grupaciju koja će se nazvati operativna zona Dukađin/Dukagjini. Je li tako? Molim vas da onda nastavimo. Molim vas da pogledate malo dalje, sledeće ime je „Ramush Haradinaj”.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da li govorite o trećoj strani?

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ako pogledate ovaj zapis koji smo upravo gledali uz ime „Rrustem Teta” gde on iznosi svoje mišljenje i to je podvučeno. Na vrhu treće strane je nešto na šta želim da vam skrenem pažnju i to je ponovo ime Ramush Haradinaj.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Prvo, zabeleženo je da je on rekao sledeće „Kako bismo pomogli jedni drugima u budućnosti moramo da ceo narod snabdemo oružjem, sve koji su stariji od 16 godina“. Ovde čemo da zastanemo za trenutak. Mislim da ste vi svedočili u predmetu Milutinović u vezi s ovim konkretnim redom, da je to nešto što je bilo nemoguće. Je li tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: To je ambiciozan cilj, ali on nije mogao da se ostvari zbog ograničene količine oružja koja je bila na raspolaganju u to vreme. Je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U zapsiniku dalje piše: „Druga stvar: Moramo da se bolje rasporedimo i organizujemo. Prijateljske i porodične veze nisu dovoljne. Ja mogu da pomognem prijatelju ili rođaku, ali ne mogu da nateram nekog drugog da uradi to isto“. Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li, na osnovu vašeg razumevanja situacije, stvarno nije bilo moguće da se deluje bez neke vrste centralne komande, koja bi izdavala naređenja koja će ljudi da poštuju?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Naravno, to se podrazumeva.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Samo da bi sudije to shvatile, ljudi koji su bili pripadnici OVK, ljudi koje ste vi posećivali, mnogi od njih su bili poljoprivrednici, mogli su da se uključe u neku akciju OVK i da se vrati svojima poljima sledećeg dana. Je li to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da tokom tog perioda to je važilo za određena područja.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Dakle bilo kakvo naređenje koje bi se dalo, bilo bi prilično teško ostvariti?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da. To je tačno.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U suštini ni jedan komandant nije mogao da se osloni na privrženost grupe civila koji su s vremena na vreme uzimali oružje i održavali kontrolne punktove. Na njih se jednostavno nije moglo oslanjati. Je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da. Tako je.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Sada bih želeo da pogledate sledeći deo uz ime „Nazmi”. Mislim da poznajete Nazmija Brahimaja, je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Vidimo da je on naveden kao jedan od prisutnih na sastanku. Zabeleženo je kako Nazmi Brahimaj kaže „Potpuno to podržavam”, a mislim da se to odnosi na predlog da se stvori jedinstvena komanda. „Potpuno to podržavam”, ali kasnije kaže „Štab Dukađin/Dukagjini nas je suočio sa svršenim činom” a inače i dalje ne može da se vidi o čemu je reč „mi smo se složili tog dana”. Da li to vidite?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Jasno je, zar ne, da u toj fazi Brahimaj koji se nalazi u Jablanici/Jabllanicë sebe ne smatra delom štaba Dukađin/Dukagjini, jer on ovde pominje da ih je štab Dukađin/Dukagjini doveo pred svršen čin.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Znam Nazmija. On je iz Jablanice/Jabllanicë . Ali ja ovde ne vidim da li je on ranije bio deo toga.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Shvatam. Ako pogledamo sada nekoliko redova dalje na dva mesta se pominje ime Ramusha Haradinaja, zatim piše Lahi i kaže se „Mi smo za . . .” i onda „jednoglasno”. „Svi smo” pa su onda neke reči precrteane „za objavljivanje formiranja štaba Dukađin/Dukagjini.” Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ono što ja sugerisem je, da kada se pročita ceo ovaj zapisnik, ono što možemo da vidimo je, da treba tada 23. juna da se stvori jedinstven štab za celo područje Dukađin/Dukagjini. Da li se slažete s tim?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Sastanak ide dalje i raspravlja se o imenovanjima za štab. Salih predlaže. Mislim da ste već rekli da znate ko je Salih Veseli. Je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: I njegov predlog je da štab treba da ima komandanta, zamenika ili pomoćnika komandanta za moral i politiku, načelnika štaba, pomoćnika za logistiku, obaveštajne i kontraobaveštajne poslove. Da li to vidite?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: I izgledada je to odobreno, vidite da je podvučena reč odmah zatim?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, tako piše.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Sada idemo na izbor tih ljudi. Izvinite, za trenutak

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Nadalje sastanak prelazi na izbor tih ljudi. U sledećoj rečenici gospodin Haradinaj predlaže, citiram “Bilo bi dobro kada bi predstavnici svake od podzona bili uključeni, kao članovi operativnog štaba Dukađin/Dukagjini.”. A onda je zapisamno da Nazmi kaže: “Ljudi treba da znaju šta su operativne zone.” Na to Salih Veseli kaže „Predlažem da komandant bude borac koji se do sada uspešno borio.” Da li to vidite?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A onda RrustemTeta predlaže: “Predlažem Ramusha Haradinaja.” Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A onda nešto niže se pominje neko po imenu Agron. Da li vidite, odmah par redova iza onih koje ste gledali. Red počinje „Agron” Da li vidite taj pasus? Mislim da treba da odgovorite zbog zapisnika, a ne da klimate glavom. Da li vidite taj pasus?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Sada ču vam...

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Vidim ga. Sad vidim.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ja ču vam sugerisati iz konteksta, da je i u ovom zapisniku i u drugom zapisniku jasno da Agron mora da je bio jedan od članova Glavnog štaba ili barem predstavnik Glavnog štaba. Da li je Agron nadimak koji vam je poznat ili vam je nekada bio poznat?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Koliko se ja sećam, ne znam ni za koga ko je u Glavnom štabu imao ime ili nadimak Agron.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da, ali ljudi ne koriste uvek puno ime i prezime, je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: U to vreme su uglavnom koristili nadimke.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li ste ikada čuli da je Rexhep Selimi koristio nadimak Agron?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne. Koliko se ja sećam njegov nadimak je bio Dhjeteshi.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U svakom sluaju Agron pominje Lahija i kaže „Lahi je bio predstavnik centralnog štaba za područje Dukađin/Dukagjini. Možda je to bila tajna. Taj štab je postojao od 1993. godine do sad.” Mogu li da vas pitam sledeće: po vašem saznanju, da li je postojao jedan period u kome komandanti na terenu nisu znali ko je bio u Glavnom štabu?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam za taj period, jer tada nisam bio tamo.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A onda, gospodin Haradinaj odmah zatim to pominje „Komandant Ramush: Centralni štab nam ne dostavlja naređenja koja su nam potrebna; nema ih.” Da li to vidite?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Mislim da se slažete da je to prilično korektan opis situacije na terenu, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, za taj period koji je u pitanju.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A zapisnik zatim ide dalje na sam proces izbora onih koji treba da vode komandu. Ramush predlaže, kao što vidimo nekoliko redova niže, i kaže: „Ja sam za to da Lahi bude komandant, Salih Veseli zamenik, a Rrustem pomoćnik.” Da li vidite to? To je samo šest redova niže.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Dakle čini se da predlaže Lahi Brahimaja za komandanta zone; da li se slažete?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A onda piše da je Agron rekao „Zapišite svoje predloge, a Glavni štab će vam odgovoriti za dva dana.” Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A onda Salih Veseli kaže: „Ko je za to da Ramush bude komandant, Lahi zamenik, Salih načelnik štaba, a Rrustem njegov zamenik?” Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A onda je iznet drugi predlog sa jedinom razlikom da Ramush i Lahi zamene mesta. Da li vidite to? To je odmah posle toga.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A onda su zabeleženi glasovi komandanata iz različitih područja. Za prvi predlog, dakle da Ramush bude komandant u: „Jablanici/Jabllanicë , Reci/Rekë, dolini Barane/Baran.” Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A za Lahija da bude komandant Glođana/Gllogjan i doline Lešane/Leshan. Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Dolina Lešane/Leshan, da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da. I Glođan/Gllogjan?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Dakle, imate situaciju u kojoj komanda iz Jablanice/Jabllanicë predlaže da Ramush bude komandant dok komanda iz Glođana/Gllogjan uključujući i Ramusha Haradinaja predlaže da Lahi bude komandant. Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: I onda je zabeležena odluka na osnovu glasova dakle glasanjem je odlučeno da Ramush Haradinaj bude komandant, Lahi njegov zamenik, Salih Veseli načelnik štaba a Rrustem njegov zamenik. Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: I odmah nakon toga Salih Veseli, a vi ste nam rekli da je on imao vojno iskustvo iz prošlosti, pojašnjava kakvi su zadaci komandanta. Da li vidite to? Odmah nakon glasanja. Ovde piše: "Na pitanje Ramusha, Salih Veseli je dao profesionalno objašnjenje o tome koji su zadaci komandanta, njegovog zamenika i načelnika štaba i njegovog zamenika." Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Jasno je, zar ne, da je ovo bio pre svega jedan izborni postupak. Da li se slažete s tim?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Na kome su prisustvovala sela koja su do tada autonomno funkcionalna, ali nisu pokušavala da se udruže u jedinstvenu komandu?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: I to rezultira glasanjem u prilog Ramusha Haradinaja kao komandanta, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U kom trenutku se on odmah okrene prema osobi koja je imala vojnog iskustva i pita ga, šta bi komandant trebalo da radi? Koja je njegova uloga i odgovornost?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Neću sada toliko detaljno da se bavim drugim zapisnikom sa ovog sastanka, ali mislim da Pretresno veće treba da zna da zapisnik postoji. Molim vas da pogledamo sada dokazni predmet P142, mislim da je to referenca za taj dokument.

SUDIJA ORIE: To se ne nalazi u vašoj žutoj fascikli.

ADVOKAT EMERSON: Ne, ne nalazi se, ali zamolio bih sudskog poslužitelja da polako dokument spusti da bi svedok mogao da se s njim upozna. Gospodine Zyrapi, dokument nije u registratoru. Molim vas da pogledate na ekran i da klimnete glavom kad ste pročitali neki deo da možemo da ga pomerimo dalje. Ne morate da pročitate svaku reč jer je zapisnik sledio isti tok kao i onaj koji smo malopre gledali. Ovaj je samo malo detaljniji. Da li časni Sud ima engleski prevod na ekranu?

SUDIJA ORIE: Zapravo imamo original.

ADVOKAT EMERSON: U redu. Engleski prevod je vezan za njega ali ne možemo da imamo oba na ekranu u isto vreme. Je li tako?

SUDIJA ORIE: Ako su pravilno povezani, onda bi, gospodine Emerson, trebalo da ih vidimo na našem sistemu.

ADVOKAT EMERSON: Mislim da bi bilo dobro da pogledamo i englesku verziju zato što ima samo dva pasusa koja bih...

SUDIJA ORIE: U redu. U ovom trenutku imam na jednom od svojih ekrana. Nastavite.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U redu. Molim da spustite malo na ekranu. Ovo je mnogo detaljniji zapisnik sa istog sastanka. Mislim da ste ga vi gospodine Zyrapi već videli, je li to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da. To je zapisnik sa sastanka.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Želim da vam postavim pitanja u vezi dve, zapravo, tri stvari. Ovde se mnogo detaljnije obrađuje sastanak. Na engleskom prevodu, molim vas da pogledate 2. stranicu i da na albanskom dođemo do mesta gde se prvi put pominje ime Nazmi. A to je na dnu 2. stranice albanske verzije teksta, čisto da bismo imali jasniji pregled onoga što je Nazmi rekao. Da li to vidite na dnu stranice? Naš prevod toga glasi, a ovo je nakon predloga da se stvori jedinstveni štab „U potpunosti se slažem s tim, ali štab u Dukađinu/Dukagjini je stavljen pred svršen čin, inače se slažem.” Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Onda malo niže, pogledajte sledeću stranicu albanske verzije, a na engleskom jeziku je to nešto malo niže na 2. strani. Da li vidite? „jednoglasno je odlučeno da se formira operativni štab Dukađin/Dukagjini.” Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ako onda pogledate sledeći pasus i na engleskom je to 3. stranica ali to imamo i na albanskom i kaže se “jednoglasno je odlučeno da štab ima komandanta, zamenika komandanta, pomoćnika za moral i politiku, pomoćnika za logistiku, komandanta štaba, pomoćnika za logistiku, pomoćnika za obaveštajne i kontraobaveštajne poslove.” Da li to vidite?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A onda sledi isti proces nominovanja za izbor i na samom kraju, molim da pogledamo sam kraj ovog zapisnika. to je na 4. strani engleskog prevoda i na strani broj 3 u albanskoj verziji. Sad smo na pravoj stranici albanskog prevoda. Izvinjavam se. To je na 4. stranici engleskog prevoda i radi se o poslednjoj odluci o postavljanju deset osoba u različite vojne službe na području Dukađina/Dukagjini. I onda Agron ponovo kaže: „Želim da objasnim da vi možete da se nazivate lokalni operativni štab Dukađin/Dukagjini, imajući u vidu podelu OVK na zone.” Nakon toga se pominje ime Smajl, mislim da je to ime pod kojim ste vi poznnavali gospodina Haradinaja. To je tačno, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: „Trebalo bi da vidimo da li postoji mogućnost da se redefinišu operativne zone pošto štab Dukađin/Dukagjini obuhvata veću površinu od lokalnog štaba.” Da li je to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Bez obzira na to što se sastanak održao 23 juna rekli ste nam da polovinom jula taj predeo zapadno od puta Peć/Pejë – Đakovica/Gjakovë još uvek nije bio uključen u zonu. Da li je to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, koliko se sećam. Zato sam ja i otišao u tu zonu.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Vi ste o ovome svedočili u predmetu Milutinović, gospodine Zyrapi i to je referenca 5939, redovi 5. i nadalje. I rekli ste da se iz tog dokumenta vidi da je „operativni štab u zoni Dukađin/Dukagjini u postupku formiranja” i onda ste kasnije rekli da to „ima veze sa razvojem štaba Dukađin/Dukagjini, a kasnije govore o tome kako će ubuduće izgledati komanda opertivne zone.” Mogu li da vas zamolim da potvrdite da je to bio vaš iskaz i da ste vi to tako tumačili?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson, jedna stvar mi nije potpuno jasna, pa želim da pitam svedoka. Ranije smo videli da na tom sastanku od 23. jula Nazmi kaže: „U potpunosti se slažem s tim, ali štab u Dukađinu/Dukagjini je stavljen pred svršen čin, inače se slažem.” Izgleda kao da je štab Dukađin/Dukagjini nametnuo svoju volju u vezi sa formiranjem onoga što ja sada shvatam da je operativna zona Dukađin/Dukagjini. Ko je u stvari sačinjavao štab Dukađin/Dukagjini i mogao da nametne svoju volju prisutnima? Vidim da dolaze iz različitih krajeva. Vidim Jablanicu/Jabllanicë, Reku/Rekë, Barane/Baran dolinu, Glođan/Gllogjan, Lešan/Leshan dolinu. Ko je u stvari sačinjavao taj Dukađinski/Dukagjini štab koji je ostale stavio pred „svršen čin”?

SVEDOK ZYRAPI: Ne znam kako su stvari stajale u tom periodu ali ono što vidim ovde, je da operativni štab Dukađin/Dukagjini u ovom slučaju predstavlja Glođan/Gllogjan.

SUDIJA ORIE: Tako da vi u stvari kažete da je Glođanski štab povećao operativnu zonu na druge zone, ali se to ovde naziva Dukađinski/Dukagjini štab, a vi ste rekli da je to Glođanski /Gllogjan štab, da li sam ja to pravilno shvatio?

SVEDOK ZYRAPI: Nakon sastanaka koji su održani ranije i nakon što su pregledani dokumenti, jer bilo je sastanaka sa drugim štabovima, seoskim štabovima, i sela su počela da se stapaju u jedinstvenu komandu. Ovo ja nagađam na osnovu dokumenata jer ja tada nisam bio tamo.

SUDIJA ORIE: Da. Vi tumačite dokumente, ali da li je ovaj sastanak održan na bazi jednakosti s ostalima ili je Dukađinski /Dukagjini štab, za koji kažete da je zapravo Glođanski /Gllogjan štab, nametnuo svoju volju drugim seoskim štabovima?

SVEDOK ZYRAPI: Mi govorimo o ovom sastanku i bilo je i drugih štabova koji su tu bili prisutni pored Dukađinskog /Dukagjini, kao što je bio štab iz Lešana/Leshan i drugih sela . Oni su se tu okupili da bi doneli odluku o formiranju operativnog štaba Dukađin/Dukagjini.

SUDIJA ORIE: Da li je to bilo udruživanje ili je to bilo proširivanje vlasti na druge seoske štabove. Pokušavam da shavtim šta je to tačno nametnuo štab Dukađin/Dukagjini ili kao što se tu kaže, na koji način je stavio druge pred svršen čin, čime se sugerije da je štab Dukađin/Dukagjini imao glavnu reč u vezi s onim što će da se desi.

SVEDOK ZYRAPI: Na osnovu onoga što ovde vidim lokalni štabovi su se udruživali pod jednu komandu. Ne znam šta on hoće da kaže, jer ja nisam bio prisutan da bih mogao da vam dam pouzdano tumačenje ovoga.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson, ovde se pokreće pitanje da li ovaj svedok nama govori ono što se desilo ili on nama tumači...

ADVOKAT EMERSON: Da.

SUDIJA ORIE: ...dokumente?

ADVOKAT EMERSON: Molim svedoka da ukloni svoje slušalice tako da mogu da se obratim Sudu.

SUDIJA ORIE: Da li govorite engleski? Da li razumete engleski?

SVEDOK ZYRAPI: Pomalo.

SUDIJA ORIE: Da li govorite francuski?

ADVOKAT EMERSON: Ne dovoljno dobro. Mislim da će biti dovoljno ako svedok samo skine slušalice.

SUDIJA ORIE: Molim vas da skinete slušalice.

ADVOKAT EMERSON: Malo sam iznenađen načinom na koji je časni Sud opisao taj deo kroz pitanja koja ste uputili svedoku, jer je jasno kad se pročitaju beleške da su sve zone bile zastupljene i odluka da se stvori jedinstvena zona je bilo nešto o čemu je doneta jednoglasna odluka. Sudija je koristio izraz da je Dukađinski/Dukagjini štab nametao svoju volju time što je zabeležena činjenica da je Nazmi Brahimaj rekao da su stavljeni pred svršen čin i naravno on je bio predstavnik jedne zone, Jablanice/Jabllanicë i jedan od ljudi koji su tu bili prisutni iz Jablanice/Jabllanicë. Ali kada se pročita zapisnik, mislim da je sasvim jasno da se radilo o demokratskom stavu i o ozboru, a da se nije radilo o nametanju volje i da je Glodanska/Gllogjan komanda predložila predstavnika iz Jablanice/Jabllanicë da bude komandant i obrnuto.

SUDIJA ORIE: Razumem da ste iznađeni, ali istovremeno, ja sam imao svoje razloge zašto sam postavio to pitanje Možemo da nastavimo.

ADVOKAT EMERSON: U redu.

SUDIJA ORIE: Postavio sam pitanje svedoku. Možda ću kasnije imati još pitanja.

ADVOKAT EMERSON: Sudije će se možda prisetiti iz predpretresnog podneska Odbrane o čemu sam vrlo kratko govorio u uvodnoj reči da je teza Odbrane da je krajem maja došlo do formiranja male grupe sela koji su se nazivali Dukađinski /Dukagjini štab u zoni oko Glodana/Gllogjan i da je to 23. juna bio pokušaj da se stvori operativna zona koja bi uključivala i Jablanicu/Jabllanicë na istoku i teoretski i Junik/Junik i one predele zapadno od puta. Hteo sam da to bude sasvim jasno.

SUDIJA ORIE: Jasno je, potpuno je jasno. Molim nastavite. Molim da svedok vrati slušalice. Molim nastavite.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Hvala vam. Molim da pogledate tabulator 5. Mislim da ovo još nije dobilo broj. Sada me obavštavaju da je reč o dokaznom predmetu P145.

SUDIJA ORIE: Sada govorimo o privremeno dodeljenim brojevima koje je odredila sekretarica. Ali doći ćemo do toga kasnije. Zasad je to 145. Molim nastavite.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Molim da pogledate koji je bio stepen vojne uređenosti koji je usledio nakon tog sastanka 23. juna tako da imamo neku predstavu o pokušajima koji su tada činjeni da se uvede neka vrsta vojne organizacije. Radi se o zapisniku novoformiranog Dukađinskog /Dukagjini operativnog štaba narednog dana 24. juna i tu su zabeleženi svi sa svojim položajima i činovima. Molim da pogledamo dnevni red; tu ima sedam tačaka dnevnog reda. Gospodine Zyrapi, da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Postoji uvodno izlganje Ramusha Haradinaja koji je rekao da "informacije u vezi naših snaga i snaga neprijatelja treba da se prikupe. Snage neprijatelja u Dečanima/Dečan broje do 200 ljudi." Malo niže, samo dva reda niže, kaže se načelnik štaba gospodin Veseli počinje da objašnjava ideju vojnog planiranja i sistematizacije kao i desante koje treba preduzeti u zoni odgovornosti Štaba i načelnik Štaba je onda nastavio da iznosi plan obuke. Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Tu se navode razne stvari koje bi mogле da budu uključene u plan obuke. Da li vidite, otprilike nekih pet redova niže da se kaže " Pet punih sati vojnik u napadu" ? Da li vidite?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Prolazimo kroz ovu stranicu da bismo dobili neku predstavu o vojnom usavršavanju. Pre svega „Pripremite ih sami ili setite se stvari. Jedna po jedna taktička sugestija. Gospodine, neprijatelj napada iz ovog pravca. Treba raditi na ponašanju vojnika tokom artiljerijsog napada. Šta on radi tokom artiljerijskog napada.” A potom ovo „Trči sto metara što brže može. Onda se premesti dok ne dobije ispravku. Ponovite tih sto metar pet puta. Onda se zaustavi kolona i analizira se.” Da zastanemo ovde. Čini mi se da je obuka uključivala sugestiju da u slučaju artiljerijskog napada trčite što je brže moguće i to što dalje, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: I da li je to jedna od odlika gerilske organizacije, a ne prave vojske? Da li se uputstvo vojnicima da trče što je brže moguće i što dalje daje kao uputstvo u pravim vojskama?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ovim stvarima se vojnici podučavaju i u redovnoj vojsci.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li redovna vojska ima mogućnost da uzvratи artiljerijsku vatru na artiljerijske položaje?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, ima.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U ovoj fazi u junu OVK u u Dukađinu/Dukagjini nije imala mogućnost da uzvratи na srpsku artiljerijsku vatru, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Koliko mi je poznato nisu imali tu mogućnost.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Hvala vam. Sada želim da pređemo na događaje koji su se desili pre nego što ste vi stigli. Molim da pogledate tabulator 6.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson, tabulator 6 je P161 kao privremeni broj.

ADVOKAT EMERSON: Hvala vam mnogo.

SUDIJA ORIE: Molim nastavite.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Mislim da uz to postoji i prevod. Ovaj dokument gospodine Zyrapi, nosi datum od 4. jula i potpisao ga je Ramush Haradinaj, Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Radi se o prekoru Lahi Brahimaju, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: I piše sledeće: „Nakon našeg zahteva za radni sastanak koji dvaput uzastopce nije mogao da se održi zbog vašeg odsustva, mi vam upućujemo ovaj prekor i zahtevamo od vas da svoj posao izvršavate odano. I tražimo da se ovakvo ponašanje ne ponovi.” Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Molim da sada pogledate tabulator 7.

SUDIJA ORIE: Tabulator 7. ima privremeni broj P168.

ADVOKAT EMERSON: Hvala vam.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: To je naređenje koje nosi datum od narednog dana 5. jula i koje je potpisao Ramush Haradinaj. Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Tu se Lahi Brahimaj smenuje sa položaja zamenika komandanta i postavlja se na njegovo mesto Nazmi Brahimaj. Da li vidite to?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Na osnovu ovog dokumenta izgleda da je Lahi Brahimaj bio zamenik komandanta, sve u svemu oko dve nedelje, nešto manje od dve nedelje, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Sudeći po ovom dokumentu, čini se da ste vi u pravu.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Želim da vas pitam nešto u vezi sa komentarom koji ste dali u svojoj izjavi od novembra 2005 u paragafu 19. Pročitači zbog zapisnika. Rekli ste: vi ste rekli „Brahimaj” , a tada ste mislili na Lahi Brahimaja, „Brahimaj je pre toga bio komandant Dukađinske/Dukagjini zone, ali većina u Glavnem štabu se složila da on nije dorastao zadatku i da je RH bila bolja osoba za taj posao. Brahimaj je tako dobio posao u Glavnem štabu kao direktor finansijskog odeljenja, i ono što bi se u redovnoj vojsci smatralo unapređenjem je u stvari bilo degradacija” Da li vidite to? Ovo što sam pročitao je deo vaše izjave iz 2005. godine. Da li me razumete?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ovde ima nekoliko stvari za koje bih rekao da nisu sasvim tačne. Pre svega vi kažete da je Lahi Brahimaj ranije bio komandant Dukađinske /Dukagjini zone, ali da je većina u Glavnem štabu mislila da bi Ramush bolje odgovarao tom poslu. Pre svega, da li prihvivate da Lahi Brahimaj nikad nije bio komandant Dukađinske /Dukagjini zone, već da je dve nedelje bio zamenik komandanta?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ja sam dao izjavu na osnovu onog što sam čuo kada sam preuzeo taj zadatak, ali ne kažem da sam bio prisutan i da sam imao tačne informacije o onome što se desilo pre toga.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Jako je važno da razumete gospodine Zyrapi, da ako svedočite pred ovim Tribunalom o komandnim strukturama i o tome ko je kome bio odgovoran, da u svedočenju ne govorite stvari ako ne znate kakva je bila situacija. Postoji vaša kategorička tvrdnja kao svedoka u iskazu iz 2005. godine da je Brahimaj bio komandant Dukađinske/Dukagjini zone, mislim da morate da prihvate da je iskaz pogrešan zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ja sam dao izjavu 2005. godine na osnovu onoga kako sam bio obavešten, kada sam preuzeo dužnost operativnog direktora štaba.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Vi ste nam nedavno potvrdili da su vaše posete zonama bile vrlo kratke, i da kao što ste rekli u prethodnom svedočenju, da vaše razumevanje komandne strukture i toga ko je za šta bio odgovoran, nije bilo kompletno. Da li se tako može reći?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, naročito u slučaju zone Dukađin/Dukagjini.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Upravo tako. Vi ste danas svedočili pod zakletvom pred ovim sudom ko je bio čiji komandant i ko je komandovao kojim jedinicama u zoni Dukađin/Dukagjini kad ste ih posetili. Da li možda možemo da shvatimo da ste mogli da pogrešite i u tom slučaju?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ako govorimo o mom svedočenju da je Lahi bio komandant, ja sam u svojoj izjavi rekao da je mene o tome obavestio štab, naime da je on ranije bio komandant.

SUDIJA ORIE: Pitanje gospodina Emersona, gospodine Zyrapi je sledeće: Vi u vašoj izjavi kažete da je on bio komandant, a sad nam kažete da je to nešto što vam je bilo rečeno, a ne

znote da li je to tačno ili ne. Ono što vas gospodin Emerson pita je, da li je vaše ograničeno znanje koje ste sticali tokom vaših kratkih poseta moglo da dovede do sličnih grešaka što se tiče i drugih delova vačeg iskaza?

TUŽILAC HARVEY: Časni Sude?

SUDIJA ORIE: Izvolite.

TUŽILAC HARVEY: Oklevao sam da prekinem, jer još nije došao moj red. Primetio sam vrlo finu razliku koja bi mogla da bude veoma bitna. Naime svetodok je to rekao na sledeći način: saznao sam da je Lahi Brahimaj bio „jedan komandant” i u izvornom razgovoru s Tužilaštvom je koristio taj izraz „jedan komandant”. I to je posle prevedeno u “komandant” u značenju jedini komandant i mislim da je to izvor konfuzije. Nadan se da će ovo malo da razjasni stvar.

ADVOKAT EMERSON: Pa...

SUDIJA ORIE: Da, ovo, naravno.

ADVOKAT EMERSON: Pa...

SUDIJA ORIE: Ovo moramo da razjasnimo.

ADVOKAT EMERSON: Pa to ne razjašjava ono što ja pitam jer u izjavi kaže da je Brahimaj bio komandant Dukađina/Dukagjini, ali je Glavni štab smatrao da on nije dorastao tom zadatku i da bi RH bolje odgovarao. Drugim rečima, on u izjavi kaže da je Glavni štab odlučio da dužnost koju je gospodin Haradinaj potom i obavlja, jeste bila ona kojoj Brahimaj nije bio dorastao, a to nije u saglasnosti s materijalom koji smo mi imali.

SUDIJA ORIE: Mislim da o tome moramo da razmislimo tokom pauze. Sad ionako moramo da pravimo pauzu. Nastavićemo u 13: 05 ali pre prekida moramo da čujemo od vas koliko vam još vremena treba, jer juče sam pohvalio Tužilaštvo što je ostalo u zadatim okvirima, iako to obično radim sa Odbranom, ali izgleda da je sada to malo drugačije.

ADVOKAT EMERSON: Ja sam u stvari mislio da nismo pod nekim velikim pritiskom s obzirom da smo se dogovorili kako ćemo da radimo ove nedelje. Međutim završiću na sledećem zasedanju, možda za pola sata.

SUDIJA ORIE: Da jer i drugim braniocima je potrebno vreme, a i sudije imaju pitanja. A sad već jesmo pod pritiskom vremena. Zato savetujem i Odbranu i Tužilaštvo da ne polaze od toga da je vremenski pritisak manji, jer je on konstantno pisutan. nastavićemo u 13:05 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson, izvolite nastavite.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Hvala. Gospodine Zyrapi, želeo bih da završimo ovu temu. Naime, ovaj pasus iz vaše izjave kao svedoka koji sam vam predočio mogao bi da stvori utisak da je Glavni štab donosio odluke o tome ko bi trebalo da bude komandant i da je Glavni štab taj koji je smenio Lahi Brahimaja s tog položaja. Da li vi prihvivate, sada kad ste pogledali spise, da je odluku o tome ko treba da bude komandant i zamenik komandanta operativne zone Dukađin/Dukagjini, da je ta odluka doneta demokratskim putem i da su je doneli predstavnici sela, a da je nije nametnuo Glavni štab.

TUŽILAC DI FAZIO: Ako mi časni Sud dozvoljava?

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC DI FAZIO: Problem s ovim pitanjem je u tome što ovaj svedok kaže da ne zna, da nije bio prisutan. Tako, ako ga pitate...

SUDIJA ORIE: Da, ja...

TUŽILAC DI FAZIO: ...ako gospodin Emerson pita svedoka da to kaže na osnovu ovog dokumenta, da li je možda promenio mišljenje.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emerson, mi ne pitamo svedoka da izvlači zaključke iz dokumenta. Pitamo ga o tome šta zna.

ADVOKAT EMERSON: Ne, ja se izvinjavam. Ja osporavam tu sugestiju u njegovoј izjavi - da je tu odluku doneo Glavni štab.

SUDIJA ORIE: Onda ga pitajte kako to zna i kako je do toga došlo, umesto da tražite da izvlači zaključke na osnovu ovog dokumenta jer vi ste ga uputili na taj dokument jer to ide u prilog vašoj tezi.

ADVOKAT EMERSON: Hmm.

SUDIJA ORIE: Postavite pitanje na faktički način, a ne ovako.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Gospodine Zyrapi, da li vi ovde tvrdite da je odluku o tome ko treba da bude komandant zone i njegov zamenik doneo Glavni štab ili ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Kao što sam tada izjavio rekli su mi i objasnili one stvari koje sam izneo u izjavi. Međutim, meni nisu dali pojedinosti u vezi s tim kako je do toga došlo.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A ko vam je to rekao?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Koliko se sećam, bio je to Rexhep Selimi, a rekli su mi i drugi članovi štaba.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A da li znate kako su oni došli do tih saznanja o dešavanjima na sastanku?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Kada je reč o smenjivanju Lahi Brahimaja, da li vi tvrdite da je tu odluku doneo Glavni štab?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam. Kada sam postao član Glavnog štaba, tamo sam ga zatekao.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li znate da li je odluku da se on ukloni doneo Ramush Haradinaj ili Glavni štab?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne znam ništa o tome.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U redu. Želeo bih da pređemo sada na vašu posetu Glođanu/Gllogjan sredinom jula. Da li sam u pravu da ste tada prvi put bili u području Dukađin/Dukagjini tokom 1998. godine?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Mislim da ste nam rekli da je drugi put do toga došlo otprilike u avgustu. Je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li ste pored te dve posete Dukađinu/Dukagjini, to područje uopšte obilazili tokom 1998. godine?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Koliko znam, nisam.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A ona poseta koju ste imali u julu obuhvatala je jedan dan u Jablanici /Jabllanicë, jedan dan u Glođanu/Gllogjan i jedan dan istočno od glavnog puta. Je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U vašoj izjavi iz aprila...

TUŽILAC DI FAZIO: Samo da ispravimo zapisnik. Mislim da se pominjalo područje zapadno od glavnog puta.

ADVOKAT EMERSON: Da, potpuno ste u pravu. Ja sam načinio grešku. Jedan dan zapadno od glavnog puta.

SUDIJA ORIE: Nastavite.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U vašoj izjavi iz aprila 2007. u paragrafu broj 29 vi kažete, citiram: „Pred kraj juna ili početkom jula čuo sam da je Ramush Haradinaj komandant operativne zone Dukađin/Dukagjini”. Da li se sećate da li je to bilo krajem juna ili početkom jula da ste prvi put čuli da je Ramush Haradinaj postavljen za komandanta operativne zone Dukađin/Dukagjini?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Koliko se sećam, to je bilo u tom periodu. Ne znam da li je bilo krajem jednog meseca ili početkom drugog, ali u tom periodu sam čuo o tome.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U redu, kad ste sredinom jula otišli u Jablanicu/Jabllanicë, Lahi Brahimaj je već bio smenjen sa svog položaja zamenika komandanta, je li tako? Da li ste vi to tako razumeli?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Kada sam sredinom jula otišao na to područjem, Lahi je bio član Glavnog štaba.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ali to nije bilo moje pitanje. Pitao sam da li on više nije bio zamenik komandanta operativne zone Dukadin/Dukagjini?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Kad sam ja posetio to područje on je bio član Glavnog štaba.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Gospodine Zyrapi, da li možete da odgovorite na moje pitanje? U vreme kad ste vi bili u poseti on više nije bio zamenik komandanta zone, je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Koliko se sećam, to je tačno. Nije bio.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Vi ste obišli područje Jablanice/Jabllanicë tokom prvog dana. Je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Obišli ste razne položaje u selu. Je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Molim vas da potvrdite jedan pasus iz izjave koju ste dali u *Predmetu Milutinović*, to je na 6239. strani u 7. redu, gde kažete: „Tokom tog vremena kad sam obilazio položaje jedinica nisam naišao na zatvorenički objekat“. Je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Sada bih želeo da vas pitam o drugom danu koji ste proveli na Glođanskem/Gllogjan području. Pre svega u vašoj izjavi iz aprila 2007. godine u 37. paragrafu kao i izjavi iz 2005. u 23. paragrafu pominjete imena određenih pojedinaca za koje kažete da su bili komandanti sela. Na primer kažete da je Driton Zeneli bio komandant podzone u Jablanici/Jabllanicë, kažete da je Maliq Ndrecaj bio komandant podzone u Prilepu/Prelep. Tvrdim da vi grešite kad je reč o tim podacima, na primer, u vreme vaše posete ova dvojica, pre svega Driton Zeneli bio je u Glođanu/Gllogjan a ne u Jablanici; a Maliq Ndrecaj je bio komandant podzone u Crnom Bregu/Carabreg a ne u Prilepu/Prelep. Da li je moguće da ste pogrešili u pogledu toga ko je bio komandant podzone za ova dva sela ili da ste se zbulnili?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Moguće je. Dritona sam sreo u Jablanici /Jabllanicë kad sam tamo otišao. Maliqa sam posetio u Prilepu/Prelep. Prilep/Prelep i Crni breg/Carabreg su vrlo blizu jedno drugom i možda je bio na drugom mestu u to vreme. Ali koliko se sećam, ja sam otišao i našao se s njim.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ja sam siguran da ste se vi s njim sreli. Međutim, vi ste rekli da su određeni pojedinci bili komandanti podzona za određena sela. Da li sad prihvataate da ste možda grešili tom prilikom?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Koliko se sećam, moglo bi biti, ali kao što znate prošlo je mnogo vremena.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Drugo što bih da vas pitam u tom pogledu je sledeće: molim da vam se pokaže na ekranu fotografija snimljena iz vazduha. Molim da se

fotografija ostavi tako da se vide oba krstića koja su označena na fotografiji. Gospodine Zyrapi, ja sam stavio te krstiće na ovu fotografiju jer vam tvrdim da su to te lokacije na kojima su bili postavljeni oni veliki mitraljezi koje ste vi videli. Da vam pomognem da se orijentišete, ako pogledate levu stranu slike neposredno ispod levog krstića, to je u stvari raskrsnica u centru Glođana/Gllogjan i ja tvrdim da je prvi od mitraljeza koje ste videli bio lociran na putu koji vodi od raskrsnice prema Šapteju/Shaptej. Isto tako tvrdim da je drugi bio lociran na ovom mestu označenom na desnoj strani fotografije u neposrednoj blizini imanja porodice Haradinaj na putu koji vodi iz Dubrava/Dubravë. Pre svega, radi se o karti koja je u vrlo velikoj razmeri. Da li prihvataste da su tačne lokacije ovakve kakve sam pokazao na fotografiji?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Tokom moje posete, naročito kad sam bio ovde blizu raskrsnice, tu je bio mitraljez od 12,7 milimetara, ali ne znam čija je to bila kuća.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ja vas samo pozivam da potverdite da su precizne lokacije upravo ove koje sam ja označio na ovoj fotografiji?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Onaj na gornjem delu fotografije nalazio se na putu, dok se drugi nalazio blizu kuća, mada ne znam čije su to kuće bile. Ja sam samo obišao položaj.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li možemo da zaključimo da vi ne možete da kažete, ni da su ove lokacije tačne, niti da nisu?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne, ne mogu.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Dobro. To oružje koje ste videli bilo je staro, još iz 50-ih godina, zar ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, radilo se o protiv – avionskim mitraljezima kalibra 12,7 kineske izrade.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Hvala. Pogledajmo tabulator.

TUŽILAC DI FAZIO: Ako časni Sud dozvoljava, možda bi svedok trebalo da odgovori na pitanje. Nije bilo pitanje čije su proizvodnje, već da li se radilo o modelima iz 50-ih godina. Mislim da to treba da se potvrdi.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ja sam mislio da je na to odgovoren, ali ako ne, gospodine Zyrapi...

SUDIJA ORIE: Možda...

TUŽILAC DI FAZIO: [mikrofon nije uključen]

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Mogu li da vas pitam gospodine Zyrapi, da li možete da potverdite da je oružje koje ste videli bilo staro oružje?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da bilo je staro, ali je funkcionalo.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da, funkcionalo je, ali to je bilo oružje koje je korišćeno kao protiv - vazdušno oružje u Drugom svetskom ratu. Da li je to tačno?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, bilo je to starije oružje, ali ne znam da li se koristilo u Drugom svetskom ratu. Ja sam mogao da vidim da se radilo o starom oružju.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Hvala. Molim vas da pogledate dokument u tabulatoru 12 u ovoj fascikli. Tamo bi trebalo da bude jedna mapa, na samom kraju. Da li je vidite?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Radilo se o karti koju je napravio pukovnik koji je bio na čelu srpskih snaga na tom području, a pokazuje razmeštaj srpskih snaga na području jugo-zapadno, oprostite, jugo-ostočno od Glodana/Gllogjan u periodu između aprila i septembra 1998. godine. Vi ste juče tokom svog svedočenja nešto rekli o srpskim položajima na glavnem putu, a zatim ste rekli da u pozadini nije bilo srpskih položaja. Ako sad pogledate ovu crvenu liniju na toj karti koja ide od gornjeg levog ugla prema Đakovici /Gjakovë, to je glavni put koji vodi iz Peći/Pejë u Đakovicu /Gjakovë. ja vam tvrdim da su tamo postojali srpski artiljerijski položaji i položaji kombinovanih srpskih snaga na južnom kraju Radonjićkog /Radoniq jezera i na tri brda, od kojih je jedno blizu Babloća/Baballoq; brdo koje se zove Radonjićka/Radoniq suka ili Donji Bites/Bites i Ultë odmah na zapadu od Radonjićkog /Radoniq jezera; brdo koje se zove Suka Ćermjan/Suka Cermjan istočno od jezera Radonjić/Radoniq.

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, vidim kartu. Kad sam objašnjavao svoje kretanje po Dukađinskom području ja sam objašnjavao kuda sam prolazio i gde su Srbi u to vreme imali svoje polložaje. Nisam išao u druga područja zbog nedostatka vremena.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Međutim vi ste takođe svedočili da nije bilo srpskih položaja, mislim da ste rekli „u zaleđu“ ali u svakom slučaju na ruralnim područjima. Ja tvrdim da to što ste juče rekli nije tačno i da je srpskih položaja bilo kako na jugu od Radonjićkog /Radoniq jezera i na svakom od tri brda koja sam vam pomenuo, gospodine Zyrapi. Mogu li da vas zamolim da mi date odgovor na tu tvrdnju. Koji je vaš odgovor?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Rekao sam to u svojoj izjavi i ponovio u svedočenju da sam pominjao samo ona mesta u kojim sam bio i za koja sam znao da imaju srpske položaje. Za druga mesta ne znam.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Molim vas da pažljivo slušate moje pitanje, gospodine Zyrapi i da mi onda date odgovor ako hoćete. Juče ste svedočili da na ruralnom području nije bilo srpskih položaja, misli se na područje istočnog od glavnog puta. Ja vam jasno tvrdim da je to pogrešno i da su postojali srpski položaji na brdima koja sam pomenuo i na južnom delu Radonjićkog/Radoniq jezera i nakratko potom, za nepune dve nedelje, britanski vojni ataše je posmatrao teško granatiranje koje je trajalo četiri sata upravo s tog položaja. Ja vas pozivam da odgovorite na tvrdnju da je izjava koju ste juče dali bila greška.

TUŽILAC DI FAZIO: Ako dopusti časni Sud, pitanje nije korektno. Linija ispitivanja je primereno postavljena, tu nemam problem, međutim treba da čujemo od ovog svedoka šta on misli kad kaže zaleđe i istočno područje. On je rekao da nije bio...

SUDIJA ORIE: Pogledajmo prvo šta je on juče tačno rekao. Gospodine Emerson, da li možete da mi pomognete?

ADVOKAT EMERSON: Ja se izvinjavam jer trenutno nemam tu referencu pri ruci. Međutim, kad je na pitanje gospodina Di Fazioa da locira srpske položaje...

SUDIJA ORIE: Da li je upotrebio reč „zaleđe“ ili...

TUŽILAC DI FAZIO: Jeste, ja se sećam, To je bilo moje pitanje.

SUDIJA ORIE: To će biti lako da se pronađe. Samo trenutak molim vas. To je na 3240. strani.

ADVOKAT EMERSON: Da li se u odgovoru kaže " kad sam obilazio selo Prilep/Prelep, u blizini je bio put Dečani/Dečan – Đakovica/Gjakovë i srpske snage su zauzele položaj tamo ali ne u zaleđu sela."

SUDIJA ORIE: Da, tako je. To je ono što postoji u zapisniku.

ADVOKAT EMERSON: Dakle pitanje koje sam ja postavio svedoku, da budemo jasni, jeste da li je stvarno bilo srpskih položaja i da li su to bili položaji srpske artiljerije i kombinovanih snaga na lokacijama koje sam ja opisao istočno od glavnog puta.

SUDIJA ORIE: Istovremeno, gospodine Emerson treba da budemo pažljivi. Treba da razumemo odgovor u odnosu na pitanje. A pitanje je bilo " Tokom vremena kad ste obilazili to područje, a obilazili ste ga tri dana, osim srpskih položaja koje ste opisali, da li ste naišli na još neke srpske položaje?"

ADVOKAT EMERSON: Da.

SUDIJA ORIE: Ja ovaj odgovor shvatam tako, da tamo gde se svedok kretao nije naišao na druge položaje, mada je odgovor doslovno mogao da bude više apsolutne prirode; Moramo dakle da pokušamo da bolje razumemo...

ADVOKAT EMERSON: Da.

SUDIJA ORIE: ...taj iskaz pre nego što kažemo da je pogrešan.

ADVOKAT EMERSON: Ja ne želim da kritikujem svedoka već samo želim da razjasnim koji je njegov stav, jer se činilo da je to kategorička izjava, ali svakako bih zadovoljan da svedok to razjasni.

SUDIJA ORIE: Ako...da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Gospodine Zyrapi, da li ste vi znali da su istočno od glavnog puta postojali srpski artiljerijski položaji kad ste obilazili to područje? Da li ste znali ili ne?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, postojali su srpski položaji u *Podi i Geshtenjave*.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Oprostite, koje ste to mesto pokazivali?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: To je onaj deo gde izlazite iz Dečana/Dečan idući prema Peći/Pejë. To je mesto koje se zove *Podi i Geshtenjave*. Tu je bio položaj srpskih artiljerijskih snaga.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li možete da nam pomognete i pokažete na karti gde je to?

SUDIJA ORIE: Pokušajmo da prvo to utvrdimo. Da li možete da nam kažete, da li je to severno od Dečana/Dečan ili . . .

SVEDOK ZYRAPI: Kada idete na zapad u pravcu Peć/Pejë.

SUDIJA ORIE: Da, ali zar nije tamo...

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li je to severozapadno od Dečana/Dečan ili je... ako imamo put koji ide od Peć/Pejë prema Dečanima/Dečan a potom ka Đakovici/Gjakovë, da li je to na delu od Peć/Pejë do Dečana/Dečan ili na delu od Dečana/Dečan do Đakovice/Gjakovë?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Na delu od Dečana/Dečan do Peć/Pejë.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ja mislim da je ovo područje koje vi opisujete sa zapadne strane puta. To je na graničnoj strani glavnog puta?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Uzduž glavnog puta koji vodi iz Dečana/Dečan u Peć/Pejë, ako me pitate za srpske artiljerijske položaje.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ne. Da zastanemo za trenutak, molim vas. Pitanje koje vam postavljam i za koje mislim da je sasvim jasno gospodine Zyrapi, jeste da su Srbi imali artiljerijske i kombinovane položaje na brdima istočno od glavnog puta s obe strane Radonjičkog /Radoniq jezera. Da li možete nedvosmisleno da nam kažete, da li to potvrđujete, da li to negirate, ili jednostavno ne znate?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne sećam se, ja sam samo govorio o mestima u koja sam išao.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da to formulišemo na sledeći način: vi niste u stanju da potvrdite da su srpske snage bile stacionirane na delu istočno od glavnog puta koji vodi od Peć/Pejë do Dečana/Dečan. Vi niste u stanju da potvrdite da nije bilo srpskih snaga koje su bile stacionirane na istoku tog područja?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Kada sam davao izjavu ja sam govorio samo o mestima koja sam obišao a tamo takve položaje nisam video.

ADVOKAT EMERSON: Ako časni Sud misli da je odgovor dovoljno jasan, ja će ići dalje.

SUDIJA ORIE: Da, ali pre toga, da li je ova karta već uvedena u spis i da li želite da joj se da broj?

ADVOKAT EMERSON: Ne, to je karta koja će biti pokazana pukovniku Croslandu i dobiće broj preko tog svedoka. To je karta pukovnika Delića.

SUDIJA ORIE: Da. Hvala vam na tome. Molim nastavite.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Meni se ne čini gospodine Zyrapi, ako tako mogu da kažem, da vi imate baš jasnu sliku o tome gde su srpske snage bile locirane na Dukađinskom /Dukagjini području. Da li prihvivate takvu tvrdnju?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da, to sam mogao da zaključim iz svog kretanja tim područjem. U suštini, kao što sam već rekao, ja nisam video srpske snage.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Jedna druga tema u vezi sa vašom posetom. Koliko vremena ste ukupno proveli u Rzniću/Irzniq?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne sećam se tačno.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Recite nam otprilike, ako možete. Posetili ste priličan broj raznih lokacija pre ručka, zar ne? Recite nam koliko ste vremena približno proveli u Rzniću/Irzniq?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne mogu da vam dam procenu. Stvarno se ne sećam koliko sam tačno vremena tamo proveo.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li je moguće da je to bilo manje od pola sata?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Moguće. Znam da smo tamo ostali kratko vreme, bar se ja tako toga sećam.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li je to moglo da bude manje od 15 minuta?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne, više od toga.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Dakle, barem 15 minuta ali je moglo da bude manje od pola sata?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne mogu da odgovorim precizno. Stvarno se ne sećam.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Pomenuli ste jedinicu za brze intervensije. Da li ste znali za postojanje jedinica za brze intervencije u drugim delovima Kosova/Kosovë u to vreme?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da to je bilo vreme kada su one počele da se formiraju. Bilo ih je i u zoni Drenice/Drenicë jer je bilo potrebno da se pruži pomoć drugim jedinicama na liniji fronta.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: A da li možete da nam pomognete kod sledećeg: U procesu nastajanja struktura koje ste opisali, kad su se sela okupljala i kada su počeli s pokušajima da formiraju zajedničku komandu, uopšteno govoreći da li možete da nam kažete kad je počeo taj proces formiranja jedinica za brza dejstva?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne mogu da vam navedem tačno vreme, ali na osnovu onoga što ja znam u zoni Drenice/Drenicë, mislim da je njihovo formiranje počelo u junu ili julu, ali ne mogu da vam dam tačnu procenu za ostale zone.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Kada govorimo ukupno o tim jedinicama za brze intervencije, da li možete da nam kažete čija je to bila ideja da se one formiraju? Na osnovu čije sugestije, koliko se vi sećate?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Kad sam bio u Drenici/Drenicë ja sam im predložio da se formiraju takve jedinice da mogu da intervenišu kada ih pozovu u pomoć.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Dakle što se tiče Drenice/Drenicë vi imate bar neku predstavu o tome kako i kad su formirane?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li ste vi predložili njeni formiranje i u Dukađinu/Dukagjini?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ja sam to predložio u Drenici/Drenicë. Nisam imao kontakt u Dukađinu/Dukagjini.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li znate kada je osnovana jedinica za brze intervencije u Dukađinu/Dukagjini?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne, ne znam.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li znate čija je bila ideja da se osnuje ta jedinica?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne, ne sećam se toga.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li znate gde je u području Dukađina/Dukagjini prvi put osnovana?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li znate koje je bilo njeno operativno područje, ili drugim rečima koliko široko je mogla da se kreće po tom području?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li znate da li je imala više od jedne baze?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne. Samo znam o onome što sam posetio.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Vi ste nam svedočili o jedinicama za brze intervencije koje su bile pod direktnom komandom komandanata zona, a ja želim da vam sugerišem, da bi bilo jasno, da su jedinice za brze intervencije imale kapacitet da deluju potpuno samoinicijativno, bez instrukcija?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Na osnovu onoga što ja znam, one su bile pod komandom komandanata zona.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li je to zasnovano na vašem iskustvu u Drenici/Drenicë?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Jer jedino vreme koje ste vi proveli posmatrajući jedinicu za brze intervencije u Dukađinu/Dukagjini je bilo tih pola sata ili koliko ste već bili u Istiniću/Isniq. Je li tako?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Da li znate koliko su te jedinice za brze intervencije u Dukađinu/Dukagjini bile nezavisne, do kog stepena su mogle same da donose odluke o svom angažovanju?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: U vašoj izjavi od novembra 2005. godine, u paragrafima 24. i 25. vi ste ovo komentarisali. A u parrafu 25. vi kažete „Togerijeva jedinica nije bila priključena ni jednoj od zona. Oni su mogli da deluju svuda po Dukađinskom/Dukagjini području.“ Koja je bila osnova za taj komentar? Odakle ste dobili tu informaciju?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Taj komentar sam dao na osnovu onoga što sam znao o jedinicama za brzo delovanje u drugim zonama i kada sam ih posetio oni su imali specijalnu komandu i specijalnu bazu.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Ali vi ste nam pre par trenutaka rekli da niste znali da li su oni imali neke druge lokacije?

SVEDOK ZYRAPI - ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: Hvala. I moja poslednja tema, ako mogu. Trenutak...

SUDIJA ORIE: Vi kažete "poslednja tema" gospodine Emerson. Bilo bi fer da završite sa ovim svedokom za vreme ovog zasedanja, za koje je preostalo samo još par minuta.

ADVOKAT EMERSON: U tim okolnostima nema svrhe da pokrećem novu temu. Svedok je išao u Dukađin/Dukagjini i drugi put, i u svojoj izjavi govorio je o tom incidentu između FARK-a i OVK.

SUDIJA ORIE: Možda bi praktično rešenje moglo da bude da se konsultujete sa svojim kolegama, koji još uvek imaju vreme na raspolaganju za unakrsno ispitivanje.

ADVOKAT EMERSON: Ja ne mogu na tome da insistiram ako nema vremena.

SUDIJA ORIE: U isto vreme vi ste dali jednu naznaku.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ako ja mogu?

SUDIJA ORIE: Izvolite gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ako mogu da se umešam. Da li mogu da dobijem uputstvo od Pretresnog veća koliko još vremena Pretresno veće predviđa za ispitivanje ovog svedoka? Možda bismo onda nas trojica mogli da se konsultujemo i možda bi to bilo od nekakve pomoći?

SUDIJA ORIE: Sledeći svedok je svedok 29 za koga je Tužilaštvo tražilo dva i po sata i pod pretpostavkom da će biti disciplinovani kao što su bili s ovim svedokom, znači da ćemo sutra imati jednu i po sednicu, približno, dakle nešto malo manje za tog svedoka. Ne sećam se šta ste vi tačno rekli gospodine Guy-Smith, ali pod sadašnjim okolnostima koliko bi vam trebalo vremena?

ADVOKAT GUY-SMITH: Pa, manje nego ranije i ono što bih mogao da kažem kada je reč o narednom svedoku je da očekujem da provedem malo vremena sa njim a to će zavisiti od toga kako će se izvoditi dokazi. Uveren sam da ćemo završiti i s ovim svedokom i s glavnim ispitivanjem sledećeg, koristeći i ostatak današnjeg dana i sutrašnji, naravno ako ja sad brzo sednem.

SUDIJA ORIE: Da. Samo da vidim... gospodine Di Fazio, dozvolite da prvo pitam gospodina Harveya, koliko vam je vremena još potrebno? Gospodine Guy-Smith, kada kažete da vam treba manje vremena nego što ste ranije ocenjivali, to „manje“ može da bude jedan minut manje ili pola sata manje?

ADVOKAT GUY-SMITH: Mislim da će mi trebati između 15 i 20 minuta, a možda i manje.

SUDIJA ORIE: Gospodine Harvey?

ADVOKAT HARVEY: Mislim da će mi biti potrebno između 20 minuta i pola sata, a neću uopšte imati pitanja za sutrašnjeg svedoka, ako vam to pomaže.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMERSON: Izvinjavam se, ali da bismo imali pregled cele situacije, četvrtak je odvojen samo za unakrsno ispitivanje sledećeg svedoka i za dodatno ispitivanje?

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMERSON: Mislim da sam u pravu kada kažem da ћu ja da vodim skoro celo unakrsno ispitivanje sutrašnjeg svedoka u četvrtak.

SUDIJA ORIE: Vi ste 5. februara tražili dodatno vreme za ispitivanje svedoka 29?

ADVOKAT EMERSON: Upravo tako. Pretpostavljam da mi neće biti potrebno više od dva sata za svedoka 29 jer je reč o jednom jedinom događaju. U svakom slučaju, čak ako se glavno ispitivanje svedoka ne završi sutra, ja sam uveren da ћemo moći da obavimo unakrsno ispitivanje svedoka 29 i dodatno ispitivanje pre kraja sednica u četvrtak.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMERSON: Žao mi je što sam pravio prepostavke na početku sedmice, ali mislim da ako pogledamo sve te informacije i pozivanje na dokumente koji se pominju kao informacija za Pretresno veče, mislim da je trebalo ranije da vas obavestim da će mi biti potrebno više vremena za ovog svedoka nego što sam mislio.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Di Fazio, svedok 29 je predviđen na dva i po sata. Mislim da tu još nije pokrenuto pitanje *Pravila 92 ter*. Kakva je vaša sadašnja procena o tome koliko će vam vremena biti potrebno?

TUŽILAC DI FAZIO: Razgovarao sam sa gospodinom Kearneyem koji će ispitivati sledećeg svedoka.

SUDIJA ORIE: Da?

TUŽILAC DI FAZIO: I on me nije upozorio ni na kakvo posebno povećanje predviđenog vremena. Ako Pretresno veče želi, ja mogu da pokušam da pribavim neku precizniju informaciju...

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC DI FAZIO: ...ali ništa od onoga šta je on meni rekao nije ukazivalo na bilo kakav problem u vezi s tom procenom.

SUDIJA ORIE: Da li biste mogli da nam date procenu, s obzirom na sadašnju situaciju, koliko će vam vremena biti potrebno?

TUŽILAC DI FAZIO: Gospodin Kearney nas sluša i kaže mi da će mu, kako on to kaže, biti potreban svaki sekund od ta dva i po sata.

SUDIJA ORIE: U redu. To je sada jasno. Koliko će vam vremena biti potrebno za dodatno ispitivanje sadašnjeg svedoka?

TUŽILAC DI FAZIO: Kako stvari sada stoje, oko 15 do 20 minuta.

SUDIJA ORIE: Oko 15 do 20 minuta. To znači da ako bi Obrana bila u mogućnosti da sutra tokom prve sednice završi sa unakrsnim ispitivanjem, možda uz par pitanja Pretresnog veća, usred druge sednice sutra mi bismo mogli da završimo sa ovim svedokom i da započnemo glavno ispitivanje. A u vezi s onim što smo čuli od gospodina Emersona, čak iako se glavno ispitivanje ne završi potpuno sutra, dakle u sredu, to ne bi imalo neke dramatične posledice. Da li je to dovoljno uputstva za sve?

ADVOKAT EMERSON - PITANJE: [mikrofon nije uključen]

SUDIJA ORIE: Gospodine Zyrapi, želimo da se vi sutra vratite u 9.00 časova ujutro, u istu sudnicu. Zamoliću gospođu sudsку službenicu da vas isprati iz ove sudnice.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Podnet je zahtev za dodatnim zaštitnim merama u vezi sa svedokom 29. Pretresno veće je obavešteno da se Obrana ne protivi. Je li to tačno?

ADVOKAT GUY-SMITH: To je tačno.

SUDIJA ORIE: Iako sada neću da iznosim razloge, jer to će biti učinjeno na javnoj sednici, taj zahtev je odobren kada je reč o svedoku 29. Već je bila odobrena upotreba pseudonima, a sada i glasa i lika. Želeo bih da se zahvalim prevodiocima i tehničkoj službi za njihovu pomoć danas, i mi...

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Završavamo sa radom za danas i nastavljamo sutra 25. aprila, u 9.00 časova u istoj sudnici.

Sednica je završena u 13:51 h.

Nastavlja se u petak, 25. Aprila 2007. godine u 9:00 h.

